„Egy gondolat bánt engemet:
Ágyban, párnák közt halni meg!
Lassan hervadni el, mint a virág,
Amelyen titkos féreg foga rág;
Elfogyni lassan, mint a gyertyaszál,
Mely elhagyott, üres szobában áll.
Ne ily halált adj, istenem,
Ne ily halált adj énnekem!"

„Mindenkinek barátság, kegyelem,
Csak királyoknak nem, sohasem!
Lantom s kardom kezembül eldobom,
A hóhérságot majd én folytatom,
Ha kívülem rá ember nem akad –
Akasszátok föl a királyokat!"

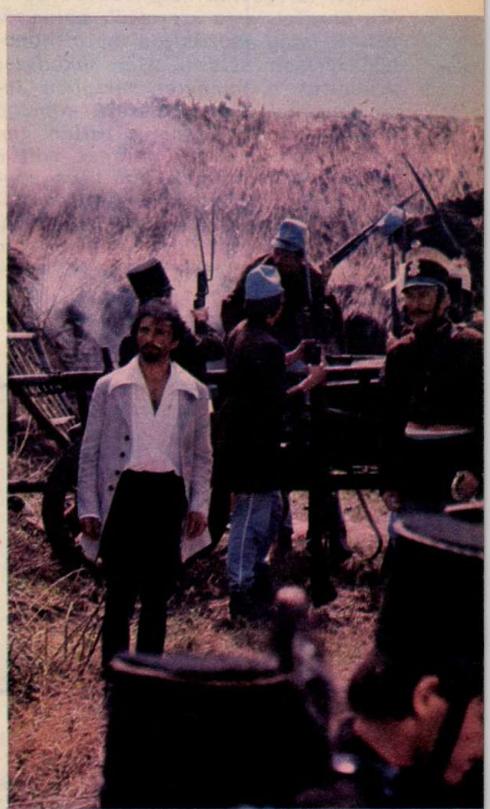

„Trombita harsog, dob pereg,
Kész a csatára a sereg,
Előre!
Süvít a golyó, cseng a kard,
Ez lelkesíti a magyart.
Előre!

báltunk a lelkére hatni, a végén még a pálca is előkerült. Na, még egy kísérlet, gondoltuk. Nemhogy ugratott, repült a ló előre, aztán én is, csakhogy hátra. Máig sem felejtem el, akkorát estem. Mint kiderült, apródom turpisságának köszönhettük a látványos felvételt, aki a legalkalmasabb pillanatban meghúzta a ló farkát.

Jókai:
DUNAI TAMÁS

— Gyerekkoromban nagyon sok Jókai-könyvet olvastam. Így szerepemhez az erőt hajdani élményeimből merítettem. A forgatás idején Horváth Ádám rendező mindig úgy mutatott be a statisztáknak és a bámészkodóknak: „Itt a nagy mesélő!" A felvétel közben aztán voltak olyan esetek, amikor bizony történelmi komolyságunk pár pillanat alatt elillant. Egyszer, az akkor éppen lerongyolódott, szegény, szerencsétlen Petőfit látogattuk meg Debrecenben. Mi, barátai, arra szerettük volna rávenni, hogy mozduljon ki otthonából, tartson velünk. Már sokadszor próbáltuk a jelenetet, melyben Józsa Imrének nagy, sálszerű köpenyt kellett hátralendítenie a vállán. Imre barátom rettentő mérges volt a sikertelen felvételek miatt és egyszer csak hatalmasat lódított a köpenyen, mely először hátrarepült, majd furcsa módon beborította a „nagy költő" fejét. Horváth Ádám ekkor hidegvérrel csak annyit mondott:

— Így lesz a legjobb!

Vörösmarty:
TORDY GÉZA

— Mikor az ember megkap egy feladatot, önkéntelenül elkezdi visszakeresni a szereppel való addigi kapcsolatait. Ilyenkor ugranak be a gyerekkori emlékek, az iskolai ünnepélyeken elhangzott szavalatok. A Petőfi-film Vörösmartyja számomra — gondolatban — egészen iskolás koromig adott lehetőséget a visszatekintésre. Mindez talán nem véletlen, hiszen akkor kedvenc tanulmányaim között szerepelt a két költő. Emlékszem alakulgató diákszínjátszó csoportunk lelkesedésére, mely iskolánk égisze alatt komoly előadásokat produkált. A dolog annyira sikerült, hogy vendégszereplésre is hívtak bennünket. Hihetetlenül büszkék voltunk és imádtuk, amit csináltunk. Bennem ez az imádat a mai napig megmaradt a színjátszás iránt.

Még a hátam is beleborsódzik, ha a film százhatvan szerepének kiosztására gondolok. Egyeztetni, szervezni és mindezt úgy, hogy a kiválasztott emberek valamelyest hasonlítsanak megformálandó figurájukhoz, nem könnyű feladat. Nos, így kaphattam én meg Vörösmarty alakját a Petőfi-filmben. Állítólag valamiféle külső hasonlóság van a nagy költő és közöttem. A lehetőségekhez képest természetesen igyekeztem minél többet megtudni a költőről, Petőfivel való közvetett viszonyáról. A színész munkájában épp az a csodálatos, hogy a nézővel el tudja hitetni: ő „Vörösmarty" vagy bárki más abban a korban, azok között a körülmények között, melyek időben távol állnak tőlünk, de érzelemben mégis közel vannak hozzánk.

Landerer:
LŐTE ATTILA

— Kicsit szomorú voltam, amikor megtudtam, hogy Landerer nyomdász szerepét kapom a filmben. A figura félénk, taktikázó ember, aki csak akkor cselekszik, amikor a dolgok számára kedvezően alakulnak. Ennek ellenére örömmel vállaltam szerepet a filmben, mert Petőfinek, pontosabban egyik versének köszönhetem, hogy színész lettem. „Dalaim" című versével felvételiztem a színművészeti főiskolára. Rostáról rostára juttatom tovább kedvenc költeményemmel, míg végül a főfelvételin Gellért Endre rendező előtt vizsgáztam sikerrel. Még korábban a „Nemzeti dal"-t szavalhattam évről évre, a március 15-én rendezett iskolai ünnepélyeken. Két-három alkalom után „profi módon", minden izgalom nélkül álltam ki a társaim elé. Nagy mellényemnek köszönhetően sikerült is két versszakot nagyvonalúan felcserélnem. Majd elsüllyedtem szégyenemben! Még akkor megfogadtam, hogy legyen bármilyen rutinom a versek előadásában mindig nagyon odafigyelek, átéléssel szavalak majd. Mostanában erre önálló előadói estjeim alkalmával gyakran van lehetőségem. Műsoromban mindig szerepel öt-hat versből álló Petőfi-blokk. Rettentően izgatnak, miként kell 1981-ben szavalni ezeket a költeményeket. Az érzelemnek és az értelemnek kell megteremteni az összhangját.

Koncz Dezső

KEDVES ISMERŐS
Egy „futapesti" lány

A Futapest Klub egyik leglelkesebb, de minden bizonnyal a legszebb népszerűsítője Rák Kati, a Színház- és Filmművészeti Főiskola növendéke.

– Szeretsz futni?

– A futás minden sportág alapja, és én imádom a testedzést, a mozgást.

– Sportoltál?

– Két éven át, tizennégy éves koromig kosaraztam a Központi Sportiskolában. Előtte balettoztam. Egyébként mielőtt felvettek volna a főiskolára, énekelni is tanultam. Így aztán magától értetődő, gondolom, hogy a musical tanszékre jelentkeztem.

– Egyik főszereplője leszel a Futapest Klub közeljövőben elkészülő rövidfilmjének. Mit várasz a forgatástól?

– Sok vidámságot és testedzési lehetőséget. Ugyanis egy sokat sportoló lányt alakítok, akiért két fiú verseng. Kalandok, versenyek, nem mesélem el a forgatókönyvet, remélem, jó lesz. Nekem is, a nézőknek is. Lámpalázas nem vagyok, ugyanis elég hosszú ideig fotómodell voltam.

Rövidesen pedig, valószínűleg sokak számára az egészséges életmód, az edzettség jelképévé válik.

bf.

Fotó: Szalay Béla

PAJTÁS
RÁK
KATI

Ötödikesek, ti már új könyvből tanuljátok a régmúlt idők történelmét. Megújul a RÉGEN VOLT, HOGY IS VOLT című olvasókönyv is. Sajnos azt még nem vehetitek a kezetekbe, mert csak később kerül ki a nyomdából. Hogy mégis kellőképpen bővítsétek történelmi ismereteiteket, rendszeresen közlünk a tananyagotokhoz illő olvasmányokat. Írójuk Filla István történész (ő írta a tankönyveteket is). Reméljük, hogy nemcsak ti, hanem a nagyobbak is szívesen olvassák el mindegyiket.

LUCULLUSI

Lucullus lakomája

Lucullus (lukullusz) római hadvezér nevét még napjainkban is gyakran emlegetik. Nem haditettei, hanem mérhetetlen gazdagsága, fényűző életmódja és pazar lakomái tették őt híressé.

Lucullus a Forumon összetalálkozott két híres római politikussal, Pompeiusszal és Ciceróval. Mindketten jól ismerték Lucullus fényűzését, és már többször is részt vettek híres lakomáin. Lucullus láttára Cicerót elfogta a kíváncsiság: vajon ez a dúsgazdag ember olyankor is fényűzően lakomázik-e, amikor nincsenek vendégei? Rögtön el is határozta, hogy meghívatja magát és Pompeiust ebédre.

— Ma nálad szeretnénk ebédelni. Ugyanazt akarjuk enni, amit neked készítettek.

Lucullus egy ideig hímezett-hámozott, szerette volna a meghívást a következő napra halasztani, de Cicero és most már Pompeius is ragaszkodott a meghíváshoz. Még azt sem engedték meg, hogy Lucullus a szolgájával beszéljen, nehogy parancsára pompásabb ételeket készíttessen, mint ahogy eredetileg tervezték. A jelenlétükben csak annyit közölhetett szolgájával, hogy aznap az Apollon teremben ebédel.

Amint egy kis idő múlva Lucullussal együtt a palotájába érkeztek, pompás lakoma várt rájuk. A szolgák egymás után hordták fel az inyenc falatokat, a finomabbnál finomabb fogásokat. A vendégek csak bámultak. Kiderült, hogy a szolgák megértették Lucullus üzenetét. Az Apollon teremben minden alkalommal olyan lakomát tálaltak fel, amely 50 ezer sestertiusba (szeszterciusba) került. (Ebben az időben egy napi munkabér összege 4 sestertius volt.)

A rászedett vásárló

A római birodalom gazdasági életének haszonélvezői, a lovagok, hatalmas vagyont szereztek (nevük onnan ered, hogy korábban a legnagyobb adófizetők a lovas katonák voltak). Közülük kerültek ki a vállalkozók, a hajótulajdonosok és a nagykereskedők. Olvasmányunk a lovagok üzleti szelleméről ad képet.

Gaius Canius módos és eléggé művelt római lovag egyik alkalommal Szirakuzába látogatott.

— Nem üzleti ügyben jöttem — hangoztatta ismerősei előtt — most pihenni akarok. Szeretnék egy kis kertes nyaralót venni, ahová barátaimat meghívhatom és időnket kellemesen tölthetjük.

Ennek híre gyorsan elterjedt. Ekkor egy bizonyos Püthiusz nevű szirakuzai bankár közölte vele, hogy a nyaralója ugyan nem eladó, de megengedi, hogy azt Canius a pihenése idején úgy használja, mintha a sajátja lenne. Mindjárt meg is hívta őt a következő napra nyaralójába, ebédre.

Canius a meghívást elfogadta. Ekkor Püthiusz, akit mint bankárt a városban sokan ismertek, halászokat hívott magához, és arra kérte őket, hogy a következő napon a nyaralója előtt halásszanak. Elmondta nekik azt is, hogy még mit csináljanak.

Canius a megbeszélt időben érkezett a nyaralóba. Püthiusz gazdag lakomával várta. Étkezés közben Canius meglepődve figyelte a nyaraló előtti nyüzsgést. A vízen tömérdek halászcsónak közeledett a parthoz, a halászok pedig a kifogott halakat sorra odahordták és Püthiusz lába elé szórták le.

— Mit jelent ez, kérlek Püthiuszom? — kérdezte csodálkozva Canius. Ennyi hal? Ennyi csónak?

— Mit csodálkozol? Ami hal csak van Szirakuzában, itt található. Innen hordják a vizet is. Ezt a nyaralót az itteniek nem tudják nélkülözni.

Canius a mohóságtól feltüzelve arra igyekszik rávenni Püthiuszt, hogy adja el neki a nyaralót. Ő eleinte vonakodik és sokáig kéreti magát. Minek szaporítsuk a szót, célját elérte. A kapzsi, vagyonos ember megvásárolta a nyaralót annyiért, amennyit Püthiusz kért érte. Megvásárolta a berendezést is. Az üzletet megkötötte, a tartozást kiegyenlítette.

Canius a következő napra meghívta barátait. Már korán reggel kiment a nyaralóba, de egyetlen csónakot sem látott. Megkérdezi a szomszédtól:

— Ünnepe van-e a halászoknak, hogy egy sincs itt közülük?

— Ahogyan tudom, nincs ünnepük, de itt senki sem szokott halászni. Magam is csodálkoztam azon, ami tegnap itt történt.

Mérgelődött Canius, de mi mást is tehetett volna?

Lovon, kocsin, öszvéren

A birodalom területeit kitűnően épített utak kötötték össze egymással és Rómával. Egyik-másik római út és híd ma is használatban van. Az utak mentén mindenütt feliratos mérföldköveket állítottak fel, éppúgy, mint nálunk a kilométerköveket. (Egy római mérföld 1481,5 méter.)

Naponként a futárok egész serege indult útnak a szélrózsa minden irányába, hogy a császár rendeleteit szétvigyék a birodalomba. Hogy minél gyorsabban érkezzenek egyik helyről a másikra, útközben kb. 36 kilométerenként lovakat váltottak. Az állami postának gyors hajók is rendelkezésére álltak.

A polgárok levelezését, csomagküldeményeit vagy saját futárok, vagy a bérkocsisok bonyolították le, akik a legforgalmasabb gócpontokon öszvéreket és fogatokat tartottak az utasok rendelkezésére. Természetesen nem tudták utolérni az állami posta gyorsa-

Szitás György rajza

ságát, hiszen az utasok az éjszakát rendszeresen fogadóban töltötték, míg az állami futárok éjjel-nappal úton voltak.

Gazdag emberek saját kocsijukon keltek útra, nagy kényelemmel és pompával. Drága takarókat, szőnyegeket, párnákat, arany és ezüstedényeket vittek magukkal. Rengeteg szolga kísérte őket. Néró császár például magával vitte udvartartását. A császár kocsiját ezüstparókás ösvérek húzták, előtte vörösruhás kengyelfutók nyargaltak. Felesége, Poppea minden útjára 500 nőstény szamarat vitt magával. Úgy gondolta, hogy szépségét megőrzi, ha mindennap szamártejben fürdik.

Az utazókocsik kényelemmel voltak berendezve. Tudjuk, hogy egy római tudós íróasztalt csináltatott utazókocsijába, és útközben is diktált a gyorsírójának.

Az utazás nem volt veszélytelen, mert a rablóbandák rendszeresen fosztogatták az utasokat. Ezért az utakon katonai őrségek cirkáltak. Az útmenti fogadókat feltűnő cégérek jelezték: „A kakashoz", „A kígyóhoz", „A nagy sashoz", és hívogató feliratok csalogatták a vendégeket.

A kereskedők utaztak a legtöbbet. Télen is, fagyban és viharban is útrakeltek. Hajóikon messze vidékre jutottak el. A távol-keleti országok kereskedőivel a birodalom határain kívül kereskedelmi gócpontokon találkoztak.

Kínát körülbelül tízezer kilométer hosszú út kötötte össze Európával. Ezen az úton hozták a kínai kereskedők értékes áruikat, elsősorban a selymet. Ez az úgynevezett selyemút az egész ókori világot átszelte, s hónapokig tartott, míg a tevekaravánok megtették az utat.

Egy római történetíró leírta, hogy folyt le a kínai és a nyugati kereskedők árucseréje. A kínaiak letették árucikkeiket, a nyersselymet, a selyemfonalakat, a selyemszöveteket, és visszavonultak, hogy megvárják, míg a római kereskedők kiválasztják a nekik tetsző árukat. Megbíztak egymásban tökéletesen, nem is volt soha nézeteltérés közöttük. Aztán a rómaiak kirakták a maguk áruit, a drágaköveket, illatszereket, mintás szöveteket, szőnyegeket és a Kínában oly kelendő színes üvegárukat. Az áruért aranypénzzel fizettek, és a vételárnak csak egy kisebb részét adták egymásnak áruban.

Egy ránk maradt feljegyzés szerint egy alkalommal az egyik kereskedő 4326 göngyöleg selymet vásárolt egy tételben. A selyemruha a császárkorban terjedt el Rómában. Lassanként a férfiak is selyemruhába öltöztek. A császár hiába tiltotta meg ezt a viseletet, a divat erősebb volt a császárnál is.

RAVASZSÁGOK

GYÜJTSD A CSIGÁT

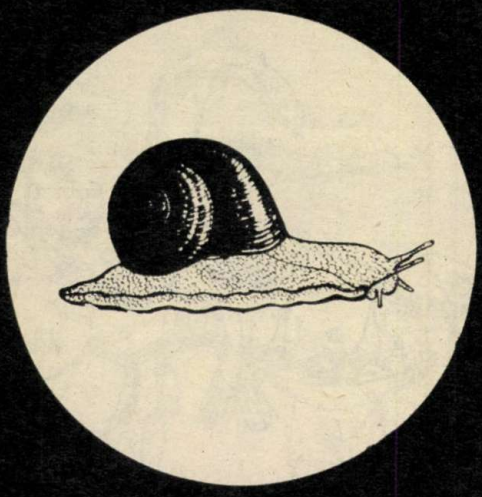

1kg 13Ft

MAVAD
BUDAPEST

A MAVAD KILOGRAMMONKÉNT 13 FORINTOT FIZET 28–30 MM ÁTMÉRŐJŰ ÉLŐ ÉTICSIGÁÉRT

Átvevőhelyek:

az ország összes ÁFÉSZ felvásárló telepei, valamint az alábbi MAVAD-kirendeltségek:

Budapest, Józsefvárosi pu. X. kapu
Sopron, Répcefői sor 32.
Gyoma, Körösladányi út
Debrecen, Mikepércsi út 10.
Kaposvár, Toponári út

Felvilágositás: valamennyi ÁFÉSZ-nál és MAVAD-telepen, Budapesten a MAVAD áruforgalmi osztályán a 319-019 telefonszámon.

FIATALOK! TANULJATOK TOVÁBB!

Érdekes, változatos szakmákat ajánlunk az általános iskolát végzettek figyelmébe. A Chinoin közössége kiváló szakmunkásokat nevelt, ez a biztosítéka gyárunk jó hírnevének, itthon és külföldön egyaránt.

Vegyianyaggyártó (gyógyszergyártó), vas- és fémszerkezeti lakatos, géplakatos, hegesztő, villamoshálózat-szerelő, esztergályos, csőhálózat-szerelő szakmunkástanulónak fiúk jelentkezhetnek.

Lányokat vegyianyaggyártó (gyógyszergyártó) tanulónak veszünk fel. A vegyianyaggyártó

(gyógyszergyártó) tanulókat korszerű tanlaboratóriumban, gyógyszeripari tanműhelyben képezzük.

Vállalati ösztöndíjat adunk.

Érdeklődni és jelentkezni lehet:

CHINOIN GYÓGYSZERGYÁR
oktatási osztály
Budapest IV., Tó u. 1–5.
Telefon: 690-900/531-es mellék, és

CHINOIN NAGYTÉTÉNYI GYÁREGYSÉG
személyzeti osztály
Budapest XXII., (Nagytétény), Bányaléq u. 2.
Írásbeli jelentkezés: Budapest, Pf. 110 – 1325.

ELFOGY A „VÉSZTARTALÉK”

DOPPING NÉLKÜL NEM MEGY (I.)

A sport világában az utóbbi időben egyre nagyobb tért hódító „gyógyszerezés” nyilvánvalóan az eredményességért vívott, fokozódó küzdelem következménye. Előző számunkban vázoltuk, hogy tragikus szerencsétlenségek sora hívta fel az úgynevezett doppingok használatának veszélyes következményeire a figyelmet. Ezúttal az orvos teszi teljesebbé a képet.

NINCS JELZÉS

– Tulajdonképpen milyen károsodással járhat a doppingolás? – kérdeztük dr. Bártfay Edét, a magyar súlyemelő válogatott keret vezető sportorvosát.

– A doppingszerek egyik része a stimuláló anyagok, vagy centrális izgatók, amelyek a központi idegrendszerre hatnak. Ezek kikapcsolják a szervezet védekező mechanizmusát, aki ilyesmit szed, az nem észleli a fáradtság tüneteit, nem érzi, ha kimerül. Úgy véli, még nem fáradt, így képes úgyan az utolsó csepp erejét is latba vetni a győzelemért, de ezáltal a szervezete összes „vésztartalékát” is kiadhatja magából, s ez nagyon súlyos következményekkel járhat. Egyebek között ez okozta a római olimpián a dán kerékpáros halálát is. A „centrális izgatók” utóhatása is súlyos, huzamos fogyasztásuk esetén letörtség, kimerültség lép fel. A doppingszerek másik nagyobb csoportja, az anabolikus szteroidoké, amelyeket anabolikus hormonoknak is szoktak nevezni, és 1976 óta szerepelnek a tiltott szerek listáján. Ezek az izom anyagcseremüködését segítik. Az izomsejtek számát nem gyarapítják, de megduzzasztják azokat. Hatásukra, átmenetileg növelhető a sportolók terhelése, ám csak ezek által nem lehet eredményt elérni. Káros következményeik: tartós szedés esetén megzavarják a szervezet hormonegyensúlyát, nőknél előhozzák a másodlagos férfi nemi jelleget – például erős szőrzetnövekedés –, fokozzák a sérülésveszélyt, mert a megduzzadt izomsejtek könnyebben szakadnak. Nagyon súlyos utóhatásuk lehet, ha növekedésben levő serdülők is szedik, mert előidézhetnek korai csontosodást, azaz lelassítják, vagy teljesen megszüntetik a növekedést. Ártalmasak a májnak, mert túlzott fogyasztásuk rontja e fontos szervünk méregtelenítő hatását.

VAKON BÍZNAK...

– Mikor vezették be az ellenőrzéseket világversenyeken?

– Az 1964-es olimpián vizsgálták ilyen szempontból a sportolókat először tüzetesen. Az anabolikus hormonokat a hetvenes évektől tilos használni, elsősorban azért, mert ellenőrizhetetlenné vált, hogy a versenyzők – elsősorban azok, akiknek fontos izomerejük növelése –, menynyit szedtek belőlük, s jó néhányan túladagolták maguknak az általuk „csodatevőnek” vélt szereket. Pedig még a vitaminok – ezeket szintén előszeretettel „falják” sokan – is veszélyt rejtenek magukban, ha orvos tudta, engedélye nélkül kerülnek a szervezetbe.

– Úgy hírlik, sok sportoló már-már vakon bízik a gyógyszerekben. Egyeseknek nyugodtan adhatnának mondjuk Kalmopirint is, ha előzőleg két mondatban megfogalmaznák nekik erősítő hatását, talán még eredményeik is növekednének.

– Kétségkívül jelentős lélektani hatással bírnak a „gyógyszerek”. Ismerek olyan atlétát, aki évekig vadul fogyasztott egy vitamint, amelynek szedése közben egyszer, régen kiemelkedő eredményt ért el. Sem előtte, sem azóta soha máskor. De eszi, mert meg van győződve arról, hogy az a vitamin szükséges a kiugró teljesítményhez.

AZ ORVOSOK FELADATA

– Mi a szerepe a tudománynak ebben a helyzetben?

– Az orvosoknak az a feladatuk, hogy megóvják a sportolók egészségét. Szigorú ellenőrzésük mellett az élsportolók szedhetnek olyan szereket, amelyek sem fogyasztásukkor, sem utólag nem károsak a szervezetre, és valamilyen formában segítséget nyújtanak nekik, hogy elérjék a világszínvonalat.

– Dopping nélkül nem megy?

– Úgy tűnik, a káros segédanyagok kiszorultak a pályákról, olimpiákat, világbajnokságokat mégis nyernek, tehát nyugodtan mondhatjuk, „megy”. Az emberi teljesítőképesség határa pillanatnyilag beláthatatlan, s mire megközelítik azt, talán már nem is az eredményekért folytatott, olykor „gyilkos hajsza” lesz a sport értelme, hanem az, ami eredetileg is volt: a felüdülés, a szellemi, fizikai felfrissülés.

Bőcs Ferenc

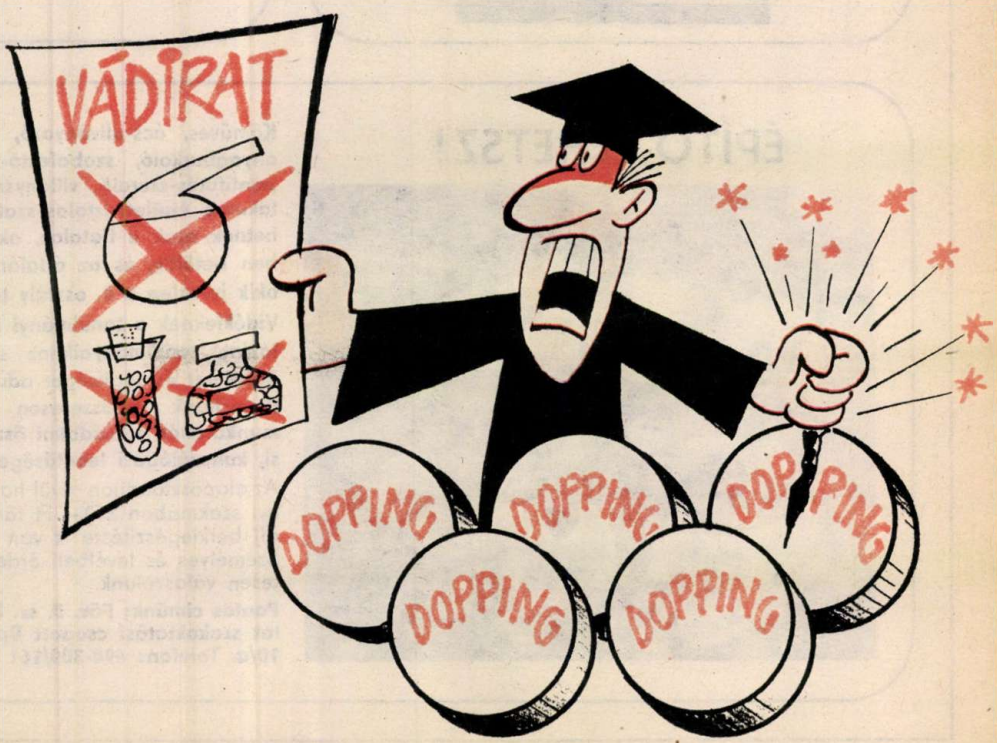

A Fővárosi
Szerelőipari Vállalat
az 1981—82-es tanévre
beiskoláz szakmunkástanulónak
általános iskolát
végzett fiúkat
a következő szakmákba:
villanyszerelő,
víz- és gázszerelő,
központifűtés-szerelő,
vas- és fémszerkezeti lakatos,
kőműves.
Vidéki tanulóink részére
saját kollégiumunkban
teljes ellátást adunk.
Tanulóinkkal minden szakmában
társadalmi ösztöndíjszerződést
kötünk.
Jelentkezés:
Fővárosi Szerelőipari Vállalat
1097 Budapest IX.,
Koppány u. 5—11.
Telefon: 336-560/46-os mellék.

FŐSZER

FIÚK, LÁNYOK FIGYELEM!

Ha még nem döntöttél arról, hogy milyen szakmát tanulj, akkor fogadd meg tanácsunkat, jelentkezz TEXTILKÉSZÍTŐ szakmunkástanulónak!

E szép szakma egyik ágát, a TEXTILFESTŐ ÉS -KIKÉSZÍTŐ szakmát egyaránt ajánljuk LÁNYOKNAK és FIÚKNAK, másik ágát a TEXTILNYOMÓ szakmát pedig csak FIÚKNAK.

Szakmunkástanulóink tanulmányi ösztöndíja 160—600 Ft, társadalmi ösztöndíja 450—500 Ft között van havonta.

Vidéki tanulóink kollégiumi elhelyezéséről gondoskodunk.

Az elméleti oktatás Budapest egyik legszebb, legkorszerűbb szakmunkásképző intézetében, a gyakorlati oktatás a vállalat gyáraiban történik.

I. éves tanulóink 1500 Ft értékben ruházkodási segélyt is kapnak.

Érdeklődésre részletes tájékoztatót küldünk.

BUDAPRINT BUDAPEST

Jelentkezni, érdeklődni lehet:
Pamutnyomóipari Vállalat
személyzeti
és oktatási
főosztály
Budapest III.,
Fényes Adolf u.
19—21. 1036
Telefon: 687-834

ÉPÍTŐ LEHETSZ!

Kőműves, ács-állványozó, hidegburkoló, fapadozó-műanyagburkoló, szobafestő-mázoló, víz-gázszerelő, központifűtés-szerelő, villanyszerelő, vas- és fémszerkezeti lakatos, épületasztalos szakmunkástanulóknak jelentkezhetnek azok a fiatalok, akik a 14—17. életévüket 1981-ben betöltik, és az általános iskolát elvégezték, illetve akik jelenleg a 8. osztály tanulói.

Vidékieknek a tanulmányi időre tanulóotthont, teljes ellátást, tanulmányaikhoz szakképzett nevelőtanári felügyeletet és segítséget adunk.

Biztosítunk rendszeresen kedvezményes hazautazást, munkaruhát, társadalmi ösztöndíjat, különböző sportolási, kulturálódási lehetőségeket is.

Az alapösztöndíjon kívül havonta valamelyik szakmában 250,— Ft társadalmi ösztöndíj bérkiegészítésre is van lehetőség.
Személyes és levélbeli érdeklődésre részletesen válaszolunk.

Pontos címünk: Főv. 3. sz. Építőipari Vállalat szakoktatási csoport Bp. XIII., Lehel út 10/a. Telefon: 494-300/161 mellék.

8. OSZTÁLYOS ÉS ÁLTALÁNOS ISKOLÁT VÉGZETT LÁNYOK FIGYELEM!

Gyárunk 1959 óta képez fonóipari szakmunkásokat. A szakmunkásképző hároméves. A fonómunka minden gépére szakmunkás-képesítést ad. Felvételt nyerhet minden egészséges, 14—15 éves, általános iskolát végzett lány. A tanítás 1981. szeptember 1-től indul.

FELVÉTELI VIZSGA NINCS!

Jól képzett nevelők, tanárok és gyakorlati oktatók segítséget nyújtanak a vizsga sikeres letételéhez a szakmát megszerető, szorgalmas tanulóknak.

JUTTATÁSOK:

— teljes ellátás (napi háromszori étkezés) napi 5,— Ft térítésért.

A három tanév idejére ingyenes:

— a leányotthonban a lakás, a tankönyv, a tanszerek,

— a munkaruha, a fejkendő, a munkacipő és az iskolaköpeny.

Ezeken felül minden tanulónak adunk tanulmányi ösztöndíjat: havi 350—720 forintot (a tanulmányi eredménytől függően) és szociális ösztöndíjat: havi 500 forintot.

A szakmunkásvizsga letétele után a kereseti lehetőség 3200—4400 forint között van.

Részletes tájékoztatónkat kérésre postafordultával megküldjük. Ha úgy határozol, hogy hozzánk jössz szakmunkástanulónak, akkor a „továbbtanulási jelentkezési lap"-ra ezt írd:

„FONÓSZAKMA"
PFV LŐRINCI GYÁR
A jelentkezési lapot kérjük, hogy
PFV Lőrinci Gyár,
személyzeti
és oktatási osztály,
Budapest,
Gyömrői út 85—91.
1183 címre küldd.
Várjuk jelentkezésedet!

PAMUTFONÓIPARI VÁLLALAT * BUDAPEST * „Lőrinci Gyár"

FIÚK, LÁNYOK!

JELENTKEZZETEK VASKERESKEDŐ TANULÓNAK!

A tanulmányi ösztöndíjon felül havi 500 Ft társadalmi ösztöndíjat is fizetünk.

A tanulók részére napi 3 Ft térítés ellenében ebédet, valamint ingyen munkaköpenyt, tankönyveket és füzeteket, évenként egy alkalommal díjmentes üdültetést, tanulmányi kirándulást, s vidéki fiútanulók részére ingyenes kollégiumi ellátást biztosítunk.

Az utolsó évben a tanulók szakmunkásbért kapnak.

Jelentkezés:

A VASÉRT Vállalat személyzeti osztályán
Bp. VIII., Üllői út 32. I. em. 8.
Telefon: 138-882

Jöjjetek velünk Ti is!

VASÉRT

PÉLDÁUL A FONÓ-SZÖVŐ SZAKMA

Az általános iskola nyolcadik osztályát elvégzett, 15 évesnél nem idősebb **fiúkat, lányokat** felveszünk az 1981—82-es tanévre, hároméves képzésre.

Fonó-szövő szakmunkástanulónak lányokat; tanulmányi ösztöndíj: 410—750 Ft-ig.

Textilnyomó és textilipari gépszerelő tanulónak fiúkat, **textilfestő és -kikészítő** tanulónak fiúkat is, lányokat is, tanulmányi ösztöndíj: 350—790 Ft-ig.

A textilnyomó-, -festő és -kikészítő tanulók az első évben 1500 Ft ruházkodási juttatásban részesülnek.

A vidéki tanulók havi 500 Ft különélési pótlékot, a helybeliek 450 Ft társadalmi ösztöndíjat kapnak.

Havi 120 Ft-ért reggelit, ebédet és vacsorát adunk, azonkívül ingyen tankönyvet és munkaruhát, valamint kollégiumi elhelyezést biztosítunk.

A szakmunkásvizsga után a továbbtanulást segítjük.

A végzett tanulók kereseti lehetősége, havi: 3500—4400 Ft. Jelentkezni lehet a személyzeti-oktatási osztályon személyesen, vagy levél által, szombat kivételével mindennap reggel 7 órától délután 3 óráig.

„BUDAPRINT" * BUDAPEST *

Címünk:
Pamutnyomóipari Vállalat
Kispesti Textilgyár
Budapest XVIII.,
Fáy u. 2. — 1184.
Telefon: 273-711

VUK

Még javában közöljük a képregényt, amikor húsvét táján a televízió is bemutatja a VUK című új magyar rajzfilmet, amelyet Dargay Attila rendezett. Majd meglátjátok, VUK-ból sohasem elég!

2

KI FIA VAGY, KICSI VÉREM?

VUK VAGYOK, KAG FIA... ÉS MÉG KICSI VAGYOK... ÉS ÉHES.

3

HÁT TE HOGY MENEKÜLTÉL MEG?

ÉN NEM MENEKÜLTEM. ENGEM AZ ANYÁM HOZOTT IDE, HOGY VÁRJAK RÁ, AMÍG JÖN.

KARAK, A MAGÁNYOS VÉN RÓKA SZÁNALOMMAL NÉZI A KÖLYKÖT: „MÉG NEM TUDJA, MI TÖRTÉNT A SZÜLEIVEL."

4

MEGJELENT A SIMABŐRŰ. HOZTA A VILLÁMLÓ BOTJÁT, AMI MAGÁTÓL ÖL. ÉLESEN, HARCIASAN CSAHOLTAK SZOLGÁI, A KUTYÁK...

CSUFIT ENGEDJÜK BE ELŐSZÖR.

BEERESZTHETI MIND A KETTŐT. A FENE TUDJA, HÁNYAN VANNAK BENNE.

5

...AZTÁN MEGKEZDŐDÖTT AZ ÉLETHALÁL-KÜZDELEM.

6

MIND OTT VESZTEK A RÓKAVÁR LAKÓI, CSAK VUK MARADT ÉLETBEN. A VÉSZ KÖZELEDTÉVEL ANYJÁNAK, ÚGY LÁTSZIK, ŐT MÉG VOLT IDEJE BIZTONSÁGBA HELYEZNI. S AMINEK MÉG KARAK SEM VETTE HIRÉT...

EZ MÉG MOZOG. HAZAVISZEM, S HA MEGMARAD, MEGSZELÍDÍTEM.

FEKETE ISTVÁN REGÉNYÉBŐL
ÍRTA: CS. HORVÁTH TIBOR
RAJZOLTA: DARGAY ATTILA

TÖPRENGŐ

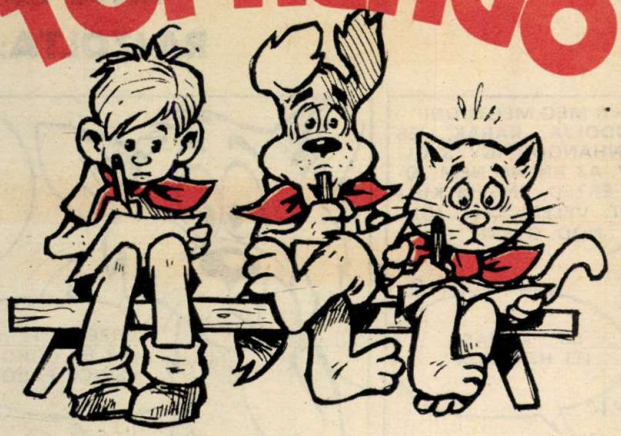

A rejtvények megfejtését postai levelezőlapon küldd be! Ha csak két rejtvényt tudsz megfejteni – és azok jók –, már részt vehetsz a heti jutalomsorsoláson. Beküldési határidő: március 23. (Cím: Budapest, Jászai Mari tér 5. – 1397)

A 8. SZÁM MEGFEJTÉSEI

TÉL VÉGI . . . : Január, február, itt a nyár. – MI A FOGLALKOZÁSA: virágkertész. – ŐSERDŐBEN: Az orrszarvútól fél. BŰVÖS NÉGYZET: Felső sor: 80, 10, 60. Középső 30, 50, 70. Alsó: 40, 90, 20. – NEM KÖNNYŰ: Az 1-es és a 8-as. – FARSANGI VÁSÁR: Négy kelléket vitt el. – ITT A HELIKOPTER: Nincs lejárat. TÍZ KÖZSÉG, TÍZ SZAKMA: Hács, Kiscsősz, Csikóstöttös, Felsővadász, Halásztelek, Kistolmács, Lovászhetény, Hercegszántó, Fazekasboda, Mezőkovácsháza.

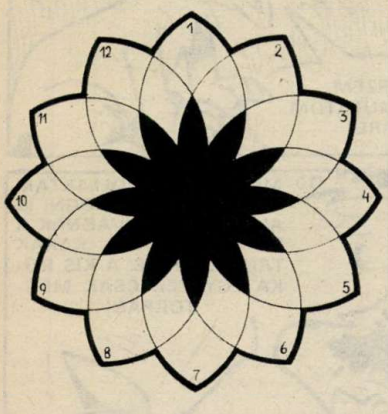

TAVASZI HÍRNÖK: Ennek a virágos ábrának a szám nélküli mezőibe ezeket a betűket írd be (az első betű a é2–1 közé kerüljön): L, Á, L, Á, SZ, N, Á, NY, E, J, L, Ő. A számozott mezőkbe mindegyik betűnek a szoros ABC szerinti „hátsó szomszédját" kell beírnod. Például: az Á-nál az A-t. Ha mind a tizenkét betűt sikerül megtalálnod, akkor egy kora tavaszi vadvirág nevét kapod megfejtésül. E virágot régen Szent György virágának és kutyafoggyökérnek is hívták. Ritka, védett növény.

CSAK EMLÉKEZETBŐL. Három kérdésre kell válaszolnod: 1. Hol található e kép? 2. Akit ábrázol, melyik évben született? 3. Kör alakba, vagy ovális alakba zárt szám van-e a kép mögött? (Azt is írd meg őszintén, hogy e kérdések közül melyikre tudtál emlékezetből válaszolni.)

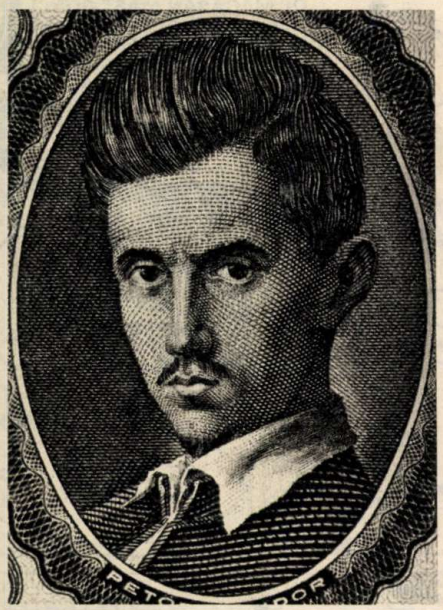

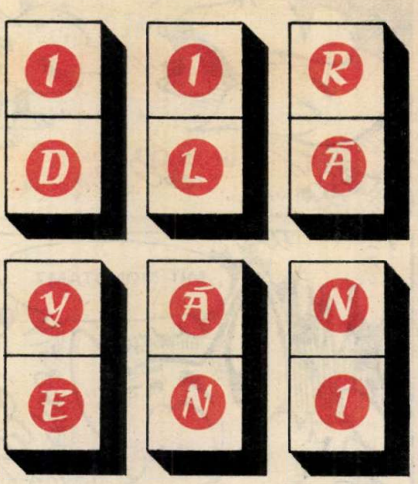

RAKD A HELYÉRE mindegyik dominókövet! Mégpedig úgy, hogy az egymás melletti betűk egy ismert, 1848-as forradalmár ifjú nevét adják megfejtésül.

BETŰ-REJTVÉNY

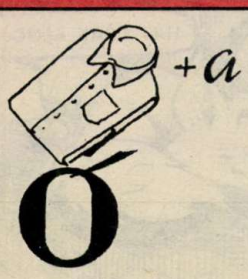

NYERTESEK

Az 5. szám rejtvényeinek megfejtéséért Kajlás tarisznyát kapnak: Gregosits József, Budapest XIII.; Urbán Zoltán, Budapest XVI.; Alföldi Attila, Debrecen; Csibi Béla, Sárrétudvari; Forgó Olga, Kisterenye; Földvári Mihály, Dömsöd; Gergely Lajos, Bag; Gulán András, Mátészalka; Horányi Gabi, Petőfibánya; Juhász Rozália, Törökszentmiklós; Kakatis Teréz, Pilisvörösvár; Kakuk Tamás, Kisterenye; Kok Katalin, Mór; Kövér Beatrix, Zalaszentgrót; Kutyifa Csaba, Ecséd; Miklós Mária, Makó; Nagy Ildikó, Dunaújváros; Lukács Zoltán, Pécsvárad; Péntek Marcell, Tatabánya; Trepák István, Mende.

DE FURCSA!

Bizony, néhány furcsaság van ezen a képen. Te hányat találsz?

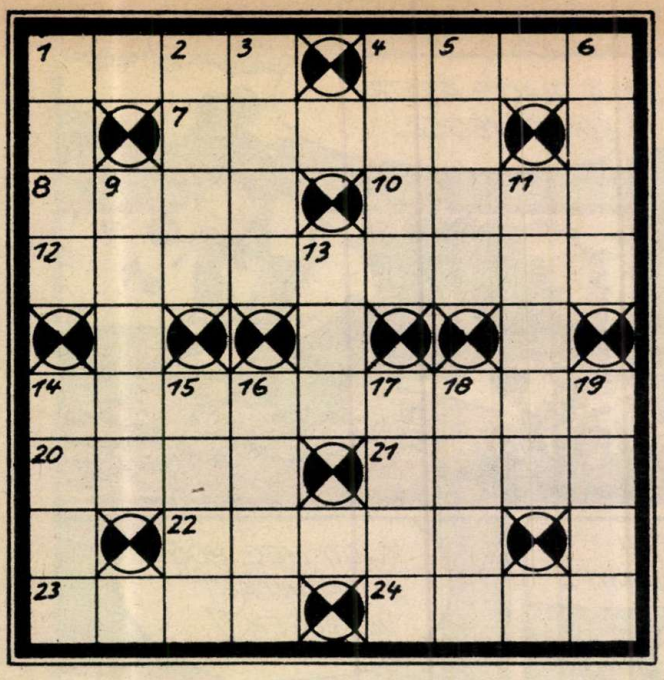

CSUPA „A", „Á"! Olyan keresztrejtvényt állítottunk össze, amelyben csak „A" és „Á" magánhangzó található. A vízszintes 12. és 14. sorok megfejtését küldd be!

VÍZSZINTES: 1. Búzát kaszál. 4. A beszéd legkisebb alkotórésze. 7. Gyűrött ruhát simít. 8. Az erdei fák alatt található. 10. Nitrogén, kálium, alumínium vegyjele. 12. *Az első felelős magyar kormány elnöke.* 14. *Föld alatti erődítmények.* 20. Nagy ragadozó madár, névelővel. 21. Így is becézik a Lajost. 22. A macska vagy a kutya csinálja. 23. Közel-Keleten és Afrikában élő nép. 24. Nádor volt V. László korában.

FÜGGŐLEGES: 1. Hüvelyes növény, névelővel. 2. Szobrot leleplez. 3. Az előadás még nem ért véget. 4. Tihany vége! 5. Balkán közepe! 6. Itt kezdődik a Galyatető! 9. Ma már nagyon ritka az ilyen kert. 11. Minél finomabb... jobb. 13. Lószerszám. 14. Becézett leánynév. 15. Így még nem Zakariás! 16. Török katonai méltóság volt régen, visszafelé. 17. Pest megyei település. 18. Az áru göngyölegének a súlya. 19. Hajdú-Bihar megyei település.

MENNYIT ÉR?

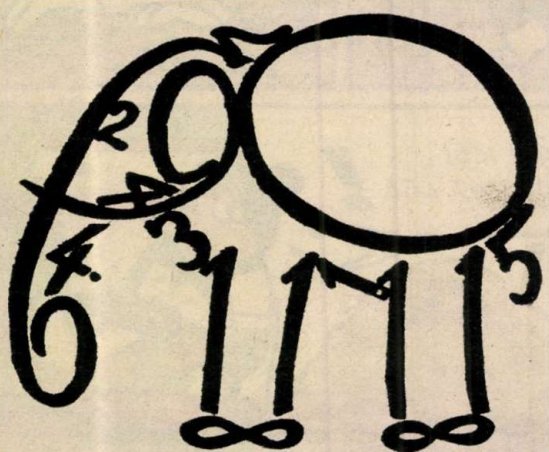

Úgy gondoljuk, hogy különösebb fejtörést nem okoz ez a rejtvény, hanem csak egy kis türelmet. Valóban, mennyi aranypénzt ér az az elefánt?

HŐSÖK, HADVEZÉREK

Dózsa György szobrát Cegléden láthatjuk. Melyik híres szobrászművészünk alkotta?
1. Somogyi József
x. Kiss István
2. Varga Imre

Számos végvár kapitánya harcolt hősiesen a török ellen. E szobor kinek állít emléket?
1. Dobó István
x. Thury György
2. Szondi István

Hunyadi János, a magyar történelem egyik legnagyobb hadvezére volt. Lovasszobrát melyik város főterén állították fel?
1. Kőszeg, x. Eger, 2. Pécs

1849 tavaszán Damjanich János tábornok nevétől rettegett az osztrák császár. Melyik győztes csatája helyén emelték e szobrot? 1 Isaszeg, x Szolnok, 2 Vác.

PLACID ÉS MUZO

COPYRIGHT BY EDITION VAILLANT

LIDICEI PÁLYÁZAT

A Magyar UNESCO Bizottság Titkársága felhívja azoknak a gyerekeknek a figyelmét, akik szeretnek rajzolni, festegetni, hogy készítsenek képzőművészeti alkotásokat a lidicei nemzetközi gyermekművészeti kiállításra. E kiállítást immár kilencedszer rendezik és sok-sok ország ifjú képzőművészei vesznek részt rajta.

Az alkotások témáját mindenki maga válassza meg. Lehet rajz, festmény, vagy kisplasztika. A rajz, festmény nagysága 60 × 50 centiméter. A hátlapján tüntessétek fel a neveteket, korotokat, címeteket. Tizenöt évnél idősebbek már nem pályázhatnak.

Beküldési határidő: április 10.

Cím: International Exhibition „Lidice 1981" M. Supiková, Secretary 27354 LIDICE Czechoslovákia.

JELIGÉRE ELMONDHATOD

Bár jobban örülnénk, ha valóban csak személyes ügyekben fordulnátok hozzánk jeligés levelekkel. Az ilyen esetekben is kérjük, hogy a borítékba tegyétek bele neveteket és címeteket, mert gondjaitokra, kérdéseitekre csak így tudunk levélben válaszolni.

„TETSZIK NEKEM" jeligére: Véleményünk szerint még egy kis türelemre van szükséged, és a dolgok megoldódnak. Ha annak a fiúnak te igazán tetszel, előbb, vagy utóbb odamegy majd hozzád. Ha mégsem így történne, akkor sem kell elkeseredned, hiszen fiatal vagy és még sok hasonló srác keresheti majd a társaságodat.

X. Y. jeligére, Pécs: Úgy gondoljuk, ebből az ügyből te magad csinálsz problémát. Egyáltalán nem biztos, hogy érdeklődésed ennyire egyoldalú. Attól tartunk (bár ez a jobbik eset), inkább bebeszélted magadnak azt, ami egyébként jó néhány tizenéves fiú álmában előfordul. Egyáltalán nemcsak álmodban vagy olyan, amilyennek feltünteted magad? Ha megírod neved és címed, részletesen is válaszolhatunk, természetesen a levéltitok szigorú megtartása mellett.

LEVELEZNÉNK!

ÖTÖDIKESEK LEVELEIT VÁRJUK:

MAYER ERIKA, Hajós, Kölcsey u. 8. — 6344; OLLÁTI VERONIKA, Péteri, Dózsa Gy. út 6. — 2209; CSERGE EMŐKE, Budapest, Magyar L. u. 2. IV. 23. — 1036; KISS JULIANNA, Harsány, Arany J. út 13. — 3555; TÓTH ÁGNES, Kaba, Vöröshadsereg u. 97. — 4183; VITÉZ ANIKÓ, Nyíregyháza, Kert út 12. — 4400; DUDÁS ANIKÓ és barátnői, Géderlak, Kalocsai út 3. — 6334; NÁRAI KRISZTINA, Hatvan, Fürdő u. 16. — 3000; SZABÓ LÁSZLÓ, Tiszanána, Csokonai út 77/a. — 3385; NÉMETH ÉVA, Gyulafirátót, Széchenyi út 32. — 8412; TURI MÁRIA, Nádudvar, Farkas I. u. 6. — 4181; KÁNYA ANIKÓ, Balatonberény, József A. u. 11. — 8649.

HATODIKOSOK ÍRJANAK:

CSEUZ ATTILA, Martfű, Szolnoki út 11. 1/7. — 5435; GOMBOS ERIKA, Dunapataj, Fürst S. u. 2. — 6328; VADÁSZ VALÉRIA, Székesfehérvár, Lenin út 59. II. 4. — 8000; KOVÁCS PIROSKA, Tác, Táncsics M. út 16. — 8121; FARKAS MÁRIA, Kocsord, Vöröscsillag út 6. — 4751; FRÁNYÓ IBOLYA, Deszk, József A. u. 12. — 6772; KERÉNYI ÉVA, Nyíregyháza, Őszőlő út 101. 2. 10. — 4400; MORVAI ILDIKÓ, Felsőzsolca, Béke út 17. — 3561; GESZTI OLGA, Tiszanána, Ságvári út 100. — 3385; NÉMETH ANITA, Bak, Ady E. út 8. — 8945; SOMOGYI ZSUZSANNA, Szomolya, Árpád út 7. — 3411; SZAKÁLLAS ZSUZSANNA, Németkér, Kassai u. 2. — 7039; DENK ANIKÓ, Nagykőrös, Ceglédi út 2. — 2750; ÚJFALUSI ILONA, Karcag, Kinizsi u. 63/a. — 5300.

HETEDIKESEK BARÁTSÁGÁT KERESSÜK:

RUS MÁRIA és ÉVA, Békésszentandrás, Lehel u. 9. — 5561; RUJSZ PÉTER, Győr, Rózsa F. u. 40. — 9022; FARKAS TIBOR, Győr, Rózsa F. u. 5. — 9022; MÉSZÁROS ANDREA, Hidegkút, Fő út 44. — 8247; LAKATOS ELVIRA, Szászberek, Korvin O. út 119. — 5053; BÍRÓ FERENC, Derecske, Mátyás kir. út 9. — 4130; LANG VALÉRIA, Gyulafirátót, Móricz Zs. u. 2. — 8412; VISZT CSILLA, Gyulafirátót, Petőfi u. 28. — 8412; VARGA JUDIT, Veszprém, Haszkovó 37/A. 13/10. — 8200; PAPP KRISZTINA, Karcag, Munkás út 5. — 5300; LÁSZLÓ TÜNDE, Sásd, Felszabadulás tér 2. — 7370; KEMÉNY BEÁTA, Sásd, József A. u. 5. — 7370; LAKATOS ILONA, Mezőzombor, Temető út 19. — 3931; CSIZMADIA TÜNDE, Csetény, Petőfi S. út 131. — 8417; BOGNÁR KATALIN, Csetény, Petőfi S. út 137. — 8417; MUCSI GYÖNGYI, Kistelek, Árpád u. 32. — 6760; BÁNYAI JUDIT, Kisvárda, Győr u. 17/3. — 4600.

NYOLCADIKOSOK VAGYUNK:

KRISTÓF JUDIT, Kiskunhalas, Szántó K. J. u. 32. — 6400; SZALMA IZABELLA, Kiskunhalas, Bercsényi u. 20. 1/6. — 6400; FARAGÓ ZSUZSA, Baja, Dózsa Gy. út 12—14. — 6500; ZAGYI MÁRTA, Tiszaföldvár, Mártírok út 89. — 5430; HORVÁTH ILDIKÓ, Baja, Móra F. u. 5. — 6500; DOBOS ISTVÁN, Prügy, Dózsa Gy. u. 17. — 3925; BORÓK ILONA, Debrecen, Veres u. 21. — 4029; SKULTÉTI ERIKA, Mosonszolnok, Fő út 72. — 9245; VÁZSONYI ANDREA, Tatabánya, Szegfű út 79. — 2800; FILEP PIROSKA, Tatabánya, Babits u. 6. — 2800; GYURÁCZ GABRIELLA, Vép, Rákóczi u. 14. — 9751; KÓKAI MÁRIA, Örkény, Bartók B. u. 41. — 2377; ZAGYI MÁRTA, Tiszaföldvár, Mártírok u. 89. — 5430.

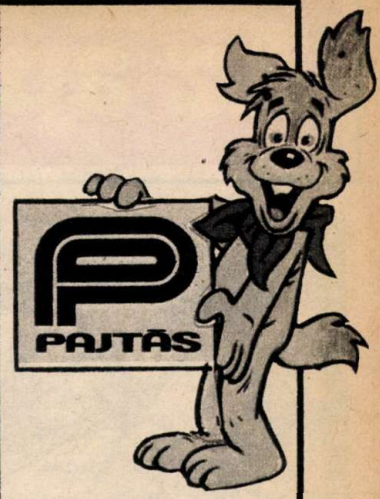

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Főszerkesztő: SOMOS ÁGNES

Főszerkesztő-helyettes: FÜLEKI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat

Felelős kiadó: DR. PETRUS GYÖRGY igazgató

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397

Telefon: 321-987, 321-988, 321-989

Postafiók: Bp. 62. Pf. 508. 1397

Kiadóhivatal: Budapest, Révay u. 16. 1965 Telefon: 116-660

A beküldött kéziratokat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivataloknál, a kézbesítőknél és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI Budapest, József nádor tér 1. 1900) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.

Előfizetési díj:
Egész évre 139,50 Ft
I. félévre 77,50 Ft
II. félévre 62 Ft

81.0391 Athenaeum Nyomda Kozma utcai üzeme, Budapest
Rotációs mélynyomás

Felelős vezető: Soproni Béla vezérigazgató

HU ISSN 0030-9583

INDEX: 25 695

Olvasószerkesztő: SZIGETI PIROSKA

Művészeti szerkesztő: CZIFFERSZKY BÉLA, FORRAI JÁNOS

Az apacsok kapitánya 10

...GHT BY EDITION VAILLANT

(FOLYT. KÖV.)

81/11

XXXVI. ÉVF. • 1981. márc. 19. • ÁRA: 4 Ft

PAJTÁS

SZÁZ ÉVVEL EZELŐTT SZÜLETETT BARTÓK BÉLA

Képünkön: „A fából faragott királyfi" című táncjáték egyik jelenete

AMI BARTÓK

A csapat kincstárából ez az album sem hiányozhat

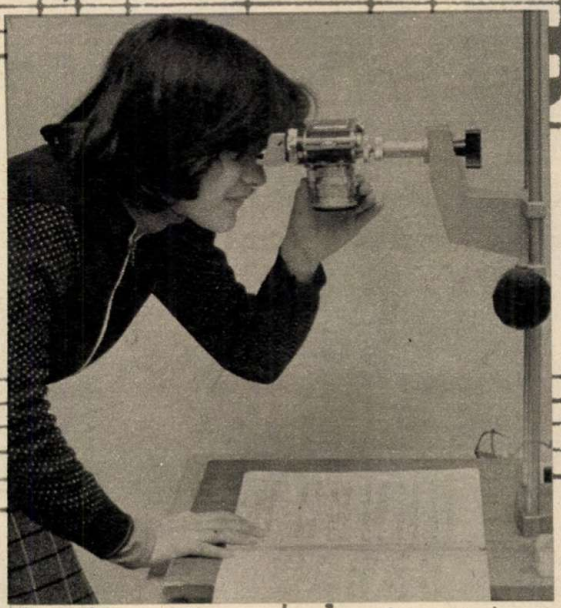

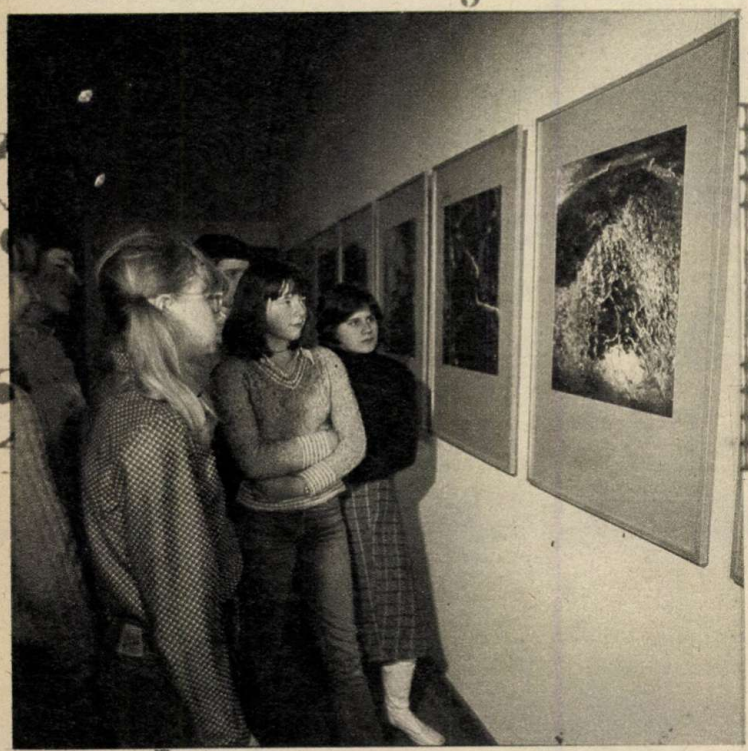

Az album emlékeket őriz. Arról, akit tisztelünk, szeretünk, akihez ragaszkodunk. Az album pajzs a feledés ellen. Ha belelapozunk, ha rápillantunk egy képre, ezernyi emlék villan az emlékezetünkbe. Látjuk őt, halljuk a hangját, mintha köztünk lenne.

A budapesti Városmajor utcai iskola úttörőinek is van ilyen albumuk, amelyet gyakran fellapoznak, hogy maguk előtt lássák a nagy zeneszerzőt, a tudóst, a tanítót, csapatuk névadóját: Bartók Bélát. De ők már sokkal többet tudnak róla, mint ami egy ilyen könyv alakú albumba belefér. Az ő képzeletbeli albumukban sok minden benne van abból, ami Bartókot naggyá tette, és mégis oly közel hozta mindenkihez, a gyerekekhez és az egyszerű emberekhez is. Szavak, mondatok, levéltöredékek, kották, zongoraművek, nagyzenekari alkotások... Mindez, ami egy kicsit is megérteti: miért szerette meg őt az egész világ.

Száz évvel ezelőtt született. Tisztelettel hajt fejet névadója előtt az egész csapat.

És mi valamennyien, akik szeretjük őt.

ALBUMUNK

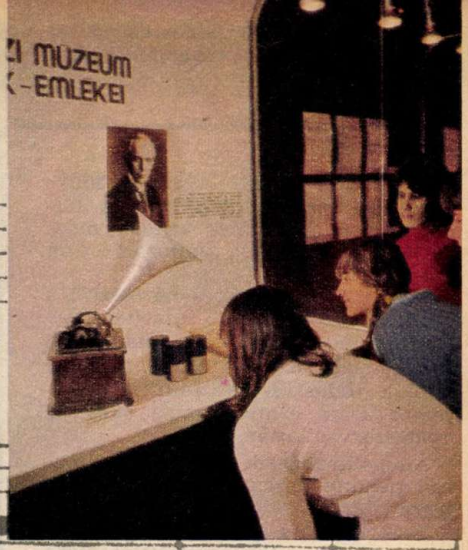

Ez az a híres fonográf, amelynek segítségével a népdalokat gyűjtötte

„Ének-zene tagozatos iskolába járunk. Jól ismerjük Bartók zenéjét... Szabad időnkben is meghallgatjuk egy-egy művének a részletét"

„A zongoránkon gyakran felcsendül a gyermekeknek írt zeneművének egyik-másik kedvelt dallama"

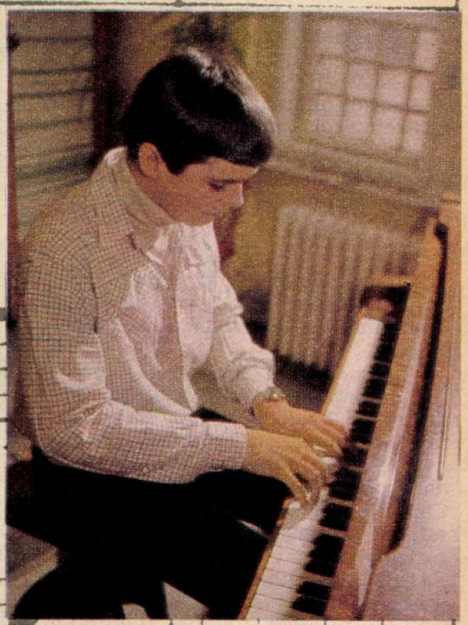

Karasz Lajos képriportja

A csodaszép női fej szivacsból készült

MESÉLŐ MUZSIKA

A paraván mögött fekete bársonyruhás színészek hajladoznak, a félhomályban rejtelmes árnyak mozgatják a szarvassá változott fiúk bábfiguráit.

— Állj! — hangzik a nézőtérről a rendező, Szőnyi Kató utasítása. — Amikor megjelenik a gímszarvas, éreztessétek, hogy a fiúkban feltámad a vadászösztön! Mintha elektromos áram érintené meg őket a csodaszarvas láttán...

Amíg átrendezik a színpadot, marad néhány percnyi idő a beszélgetésre.

— A Cantata profana a kilenc csodaszarvas népi regéjét dolgozza fel — mondja Szőnyi Kató. — Szövegét román kolindavers alapján Bartók Béla írta. A Cantata-ban a természetben való feloldódásról, a szabadság mámoráról, s az elválás gyötrelméről „mesél" a zeneszerző.

A színészek újra készen állnak, s a rendező intésére ismét felhangzik Bartók zenéje — folytatódik a próba.

*

Szilágyi Dezsővel, az Állami Bábszínház Kossuth-díjas igazgatójával irodájában az új műsorról beszélgettünk.

— Csak tiszta forrásból címmel négy Bartók-mű bábváltozatát mutatjuk be március végén. Ez a négy mH a Táncszvit, a Falun, a Két arckép és a Cantata profana. Zenekari darabokról lévén szó, ezeknek — a Cantata kivételével — nincs elmesélhető története, márpedig a színpadon drámai cselekményeknek kell megelevenedniük. A forgatókönyvek íróiban a zene hatására kialakult valamiféle történet, mesévé alakították

A Bartók-műveket gyerekeknek is szánják

Sokszor gyerekrajzok ihletik meg a tervezőket

át a muzsikát, látvánnyá a kottafejeket.

— A Csak tiszta forrásból felnőttműsor lesz?

— Először felnőtteknek mutatjuk be, aztán néhány héttel a premier után — kísérletképpen — gyerekekkel népesítjük be a nézőteret. Meghívunk diákokat az általános iskolák felső tagozataiból, zeneiskolákból, szakközépiskolákból, gimnáziumok alsó tagozataiból. Megnézik az előadást, aztán két-három héttel később, amikor már feldolgozták magukban a látottakat, dolgozatot íratnak velük a pedagógusok. Megfigyeljük, hogy megértették-megérezték-e a Bartók-művek mondanivalóját.

*

Ambrus Imre a Két arckép és a Falun báb- és díszlettervezője.

— Eddig csak gyerekelőadásokhoz, például az Ózhoz, Az aranytollú madárhoz terveztem bábokat — mondja. — Sokszor merítettem már ihletet gyermekrajzokból is, szeretem e rajzok ötletességét. Magam is rajztanárként dolgoztam, évekig általános iskolás gyerekekkel foglalkoztam.

— Ilyenkor, bemutató előtt már könnyebb dolga van a tervezőnek?

— Nem, inkább nehezebb. Most következik a tervek kivitelezése, a bábok elkészítése, az anyagok beszerzése, a műhely munkájának ellenőrzése.

*

Mechanikusok, asztalosok, szabók; varrnak, festenek, ragasztanak, kasíroznak; dolgoznak fával, fémmel, papírral, habszivaccsal, hogy a tervezők rajzaiból „élő" bábok, színpadi mesehősök váljanak.

Már elkészült a Cantata kilenc — különböző színű — hungarocell szarvasfigurája, egy ládában a Táncszvit műanyag testű spárgaruhás legényei várják „fellépésüket".

Most készül a Két arckép lányalakja, a csodaszép szivacsnő: feje kasírozott papírmasé, rajta paróka, s az egyik bábkészítő: Koryürek Vera éppen fehér csipkemintás térdzoknit húz a bábu lábára.

— Gyerekkoromban sokat jártam bábszínházba — meséli — s otthon magam is próbáltam bábokat csinálni. Amikor elvégeztem az általánost, szakközépiskolába jelentkeztem, kitanultam a férfiszabó szakmát. 1972-ben valóra vált az álmom, felvettek a bábszínház műhelyébe. Azóta sok mesefigurát készítettem, de nemcsak ebből áll a feladatunk: mi szerezzük be a különféle anyagokat is. Vödröket az abroncsszoknyákhoz a Diótörőben, teaszűrőket a bábok szemnyílásaihoz, ezen látnak ki a színészek Fém evőkanalakat, a Táncszvit harcosainak ez lesz a teste és sok más holmit vásárolunk. Előfordult, hogy nagyméretű női nadrágot kértem az egyik boltban. Figyelmeztettek, hogy ebbe kétszer is belefférnék, s nagyon elcsodálkoztak, amikor mondtam, hogy nem a saját, hanem egy víziló részére veszem meg. Nem hazudtam: a Foltos és Fülenagy című bábdarabban szereplő vízilónak ebből készült a ruhája...

Kárpáti György
Máthé Magda felvételei

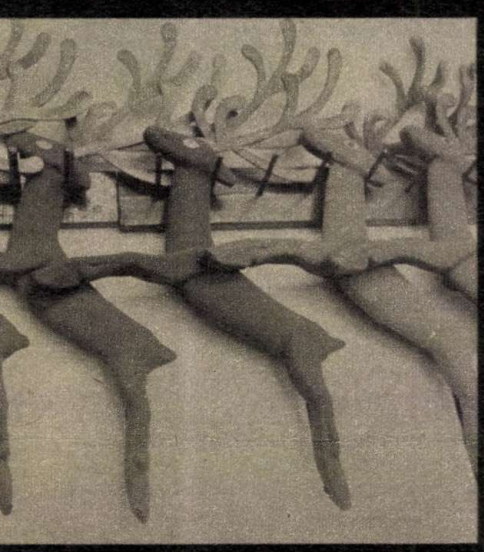

A Cantata profana csodaszarvasai

Kipirult arcok. A pírt nem az öröm, hanem a méreg okozza. Jogos méreg, jogos bosszúság. Azok miatt, akiknek „lukas a tenyerük", ugyanis kihullik belőle a papírzsebkendő, a csikk, a szemét.

— Ezért gondoltuk, hogy tisztasági őrséget alakítunk — mondja Merendi Tamás, a miskolci 3-as számú Általános Iskola nyolcadikosa. — Az ötlet nem tőlünk származik, de ami jó, az jó. Tessék kinézni az ablakon, ugye, nem butaság?

Az eldobott szalvéta

Az új, avasi városrész viszonylag rövid idő alatt épült fel — a lakásra váró családok nagy-nagy örömére. A domboldalra úgy tapadnak a sokemeletes házak, mint gombák a termékeny talajra. A tavaszváró, puha ködben a déli lakótelep a tudományos-fantasztikus filmek rejtelmes kockáira emlékeztet.

— Anyu beszélt nekem arról, hogy jó lenne, ha a gyerekek felelősséget vállalnának a környék tisztaságáért — mutatja naplójukat az ötödikes Sárosi Eleonóra. — A barátnőmmel megbeszéltük a dolgot, és a suliban addig mondogattuk, amíg össze nem jött egy nagy csapat. Rögtön eldöntöttük, hogy melyik lépcsőházban ki lesz az ügyeletes.

— Vagyis arra szövetkeztetek, hogy mások helyett felszedegetitek az elhullatott papírdarabokat?

— Nem, dehogy! — vág közbe Merendi Szilvia őrsvezető-helyettes. — Természetesen nem hagyjuk a földön a szemetet, de inkább arról van szó, hogy...

Lemegyünk a közeli játszótérre. Két gyerek, táskáját lóbálva megy az iskola felé. Az egyik éppen lenyeli a vajaskenyér-maradékot, majd a zsíros szalvétát hanyagul a háta mögé dobja.

— Légy szíves, vedd fel! — szól rá a nyolcadikos Foczkó Levente. — Mit szólna az anyukád, ha otthon is szanaszét dobálnád a hulladékot?

A fiú pironkodva lehajol. Bár torkán a szó, hogy visszavágjon, Levente határozott fellépése, és az „ügyeletes" karszalag tekintélyt parancsol.

Letépték a táblát

Nádas Pista szerint a felnőttek szófogadatlanabbak. Az egyik lakásból például egy asszony kipöckölt egy cigarettacsikket. Udvariasan

SZÉP LESZ AZ AVASI DOMBOLDAL

megkérték, hogy máskor ne tegyen ilyet, erre az illető nagymérgesen a hamutartó teljes tartalmát leszórta az utcára . . .

— Azt nem értjük, hogy egyesek miért nem szeretik a rendet, a tisztaságot? — kérdi Merendi Tamás. — Volt, aki már azért is megharagudott, mert a lépcsőházban kitettük a táblát, hogy ki az ügyeletes közülünk. A táblát letépték.

„. . . Próbáltuk kideríteni, hogy ki tette, de nem sikerült — olvasom az őrsi naplóban. — Újból elkészítjük, és bízunk benne, hogy nem bántja senki . . .”

Aztán egy másik bejegyzés a naplóban, egy fokkal még furcsább, mint az előző: „A házmester néninek szóltunk, hogy takarítani szeretnénk. Másnap a néni nem volt otthon, ezért az óraszekrényből elhoztuk a seprűt, és a lapátot. Ki is kaptunk érte, azt mondta, hogy ő a saját pénzén vette, és ne koptassuk el. Rosszul esett nekünk, mert helyette is takarítottunk, és a seprűt különben is a lakásszövetkezet pénzéből vette . . .”

Segítsenek a kertészek!

Ennyi gáncsoskodás sem vette kedvét a gyerekeknek. Vallják — és igazuk van —, hogy az emberek többsége mégiscsak azt szeretné, ha a város, a lakótelep ragyogna a tisztaságtól. Most, hogy jön a tavasz, a gyerekek nemcsak seprűt, hanem csiszolópapírt, festéket fognak, hogy kijavítsák a játszótéren a rozsdafoltos hintákat, csúszdákat. Nagy tervük, hogy a „foghíjas” parkokba fát ültetnek, fűmagot vetnek.

— Ilyen jól értetek a kertészmunkához?

Eleonóra és Levente egymásra néznek.

— Hát . . . mindenesetre kell hozzá ásó, gereblye, facsemete és fűmag — sorolják. — Aztán felkeressük a kertészeti vállalat KISZ-eseit, és megkérjük őket, hogy segítsenek.

Ha megvan az akarat, akkor már a gereblye vagy a facsemete beszerzése aligha okozhat gondot. Érzem, tudom, hogy szép lesz az avasi domboldal.

(Amikor befejeztem a riportot, kezembe akadt a Magyar Távirati Iroda jelentése: „Miskolcon az általános iskolások harminc tisztasági őrséget alakítottak. A munkában eddig háromszáz úttörő és kisdobos vesz részt. A gyerekek felhívással fordultak az őrsökhöz, hogy szervezzenek újabb tisztasági őrsöket.”)

Dési Péter

Fotó: Karasz Lajos

„Kedves (bőcs), bocs, hogy közbeszólok, kezdhetném én is így a levelemet" – írja a vecsési Papp Klára, majd folytatja: „Sokat járunk Budapestre a gyorsforgalmi úton. Megfigyeltem, hogy az aluljáró fölött levő hídra kitettek egy közlekedési táblát, amely a főváros felé vezető útra vonatkoztatva azt jelzi, hogy: Budapest vége. Ugyanakkor, ha Vecsés felé haladunk, azt mutatja, hogy a főváros lakott területe ott kezdődik. Már legalább hat hónapja így van! Vártam, vártam, hogy majd csak megcserélik, de nem! Ha mondjuk egy külföldi Jugoszlávia felől jön, és látja ezt a táblát, nem hiszem, hogy érti a dolgot! Nem tudom, hogyan lehetne valamit tenni, de szerintem sürgősen intézkedni kellene! De én egyedül nem tudok!"

A táblákat én sem tehetem a helyükre, ám ezúton továbbítom észrevételedet mindazoknak, akiknek ez a dolguk. Elég sokan vannak, ezért is reménykedem, talán meghallja valaki közülük közbeszólásunkat, s előbb-utóbb rendeltetésüknek megfelelő „posztra" tereli a kóbor táblákat.

Egyébként kösz, hogy ilyen bocs-levelet írtál. Mástól is szívesen várom . . . (bőcs)

KÖSZÖNTŐ

Az SZKP XXVI. kongresszusának delegátusait és vendégeit a szovjet fiatalok és úttörők képviselői is köszöntötték Moszkvában.

(APN fotó)

A HÉT VICCE

– Mit csináltatok ma?

– Kémia óránk volt. A tanár a robbanóanyagok tulajdonságairól beszélt.

– Ez érdekes! És mit csináltok holnap az iskolában?

– Az iskolában? Milyen iskolában?

TÁNCOS LÁBAK

Szigorú zsüri értékelte Debrecenben a néptáncos úttörők és kisdobosok előadásait. A tét, a megyei szemlére való továbbjutás volt, amely végül hat csoportnak sikerült. Nehéz dolog választani a sok szép táncból. Igazán nincs okuk a szomorkodásra a most kiesett lányoknak, fiúknak, mert műsorukat sokan megtapsolják még. Képünkön: a Lőwy Sándor Úttörőház kisdobosai ropják vidám táncukat.

ZSIBONGÓ

EGY KÉP – EGY MONDAT

Csak tudnám, hogy mit szólsz a lépésemhez!?

JÖVŐBE LÁTÓK

„Hogyan képzelitek el a jövő század úttörőinek életét?" címmel pályázatot hirdetett a nyiregyházi Bessenyei György Tanárképző Főiskola Hámán Kató ifiklubja, s ezzel kíváncsi kérdések zuhatagát indította el: Milyen lesz az egyenruhánk? Hogyan és hol fogunk táborozni? Lesz-e őrsi foglalkozás, és ha igen, milyen?

A megye őrsei február 20-ig készítették el az elképzeléseiket, kiállítható formában tartalmazó pályamunkákat. Hogy ki lesz a legötletesebb jövőbelátó, az a főiskolások hete keretében rendezett kiállításon dől el. A látogatók szavazatai alapján a legjobb pályamunkák készítői a főiskolások minitáborozásán vesznek részt a tavaszi szünetben.

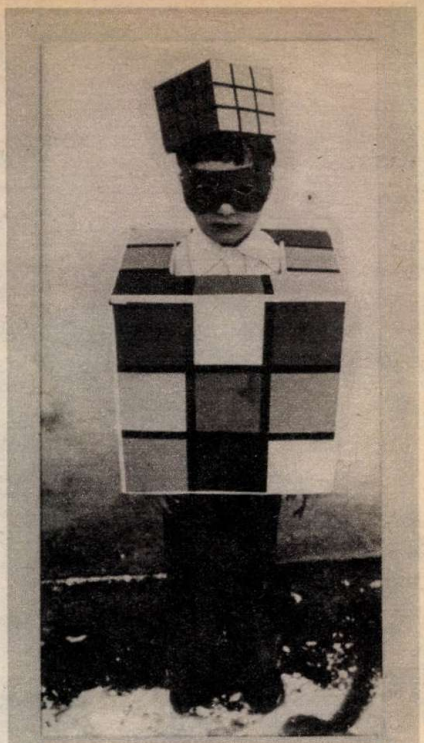

A „BŰVÖS" FIÚ

Bűvös kockának öltözött ez a legény a farsangi jelmezversenyen. A fehérgyarmati Petőfi Sándor Úttörőcsapat maszkabáljján ugyanis – többek között – a bűvös kocka viselőjét javasolták díjazásra a főiskolás zsüritagok.

AKTÍV PIHENÉS

Egy igazi zenebarát még testedzés közben is elmélyülten hallgatja a muzsikát. A „talpalávalót" ezúttal nemcsak a fülhallgatóból áradó dallamok szolgáltatják, hanem a gördeszka surrogása is.

1919. március 21.

A világosi fegyverletétel után a rettegett császári tábornok, Haynau azt mondta, hogy Magyarországon száz évig nem lesz forradalom. Népünk áthúzta a tábornok számítását. Hét évtized múltán a kizsákmányolt proletárok és a szegényparasztok vették kezükbe az ország kormányzását, és kikiáltották a Magyar Tanácsköztársaságot.

— Mit gondoltok, hány éves vagyok? — fordult ifjú vendégeihez a békásmegyeri lakótelep barátságos szobájában az ősz hajú férfi.

Kricsfalvi Ági magabiztosan jelentette ki:

— Hatvanegy.

Németi Lajos bácsi rejtelmesen elmosolyodott:

— Ne is találgassátok tovább, inkább megmondom. Kilencvenhárom.

A négy úttörő ugyancsak megilletődött. Ha mindegyikük életkorát összeadnák, éppen, hogy elérnék az ötvenet. Aki itt áll előttük: a múlt században született, és tizenhárom esztendősen élte át a századfordulót. Hát még, ami utána következett! Az maga a történelem.

Nem csoda, ha különös érdeklődéssel hallgatták vendéglátójuk életének sorsdöntő fordulatait. 1914-ben az egri könyvkötősegéd hétköznapjaiba belerobbant a világháború. Beöltöztették a csukaszürke egyenruhába, idegen érdekekért a harctérre küldték. Megsebesült, fogságba esett. A front másik oldalán, az orosz emberek sem szívesen vitték vásárra a bőrüket a cár atyuskáért. Tizenhétben, amikor az októberi forradalom barrikádjain egymásra találtak az elnyomottak, ő is fegyvert fogott. Az Urál menti mezővárosban, Verhoturjéban harcolt a bolsevikok oldalán.

Társaival 1918 novemberének elején elhatározták, hogy titkos utakon hazatérnek, és Magyarországon megalakítják a kommunisták pártját. Kun Béla vezette őket. Idejében érkeztek. Akkorra már recsegett-ropogott a tőkés rendszer. A hárommilliónyi szegényparasztnak csakúgy elege volt a nélkülözésből, mint a munkásoknak és a polgároknak.

— Hol lakott akkor Lajos bácsi? — kíváncsiskodott Ági.

— Egy budapesti munkásnál, aki jó szándékkal közeledett hozzánk. Éjjel-nappal „üzemben voltunk". Nekünk, akik nem sokkal előbb Moszkvában héthetes agitátortanfolyamon igyekeztünk elsajátítani a bolsevik elméletet, át kellett adnunk tapasztalatainkat itthon a baloldali érzelmű embereknek.

A többi már a történelemből ismeretes. 1918. november 24-én, vasárnap délután a budai Városmajor utcában megalakult a Kommunisták Magyarországi Pártja.

— Kezdettől fogva fontosnak tartottuk, hogy pártunk hangja eljusson a tömegekhez. Nem bizonyult könnyűnek a papír előteremtése, a sajtógépet egy ideig kézzel kellett hajtanunk, december 7.-re mégis megjelent a Vörös Újság első száma. Egy példánya ugyan tíz fillérbe került, de értéke, jelentősége sokkal több volt annál.

Az akkor harmincegy esztendős, saját magát a forradalom közkatonájának nevező Németi Lajost azzal bízta meg a pártvezetőség, hogy szülővárosában, Egerben tevékenykedjen. Ott érte a hír, hogy a polgári

KELLETT, HOGY SZÓLJON AZ EMBER

kormány utasítására letartóztatták a kommunista vezetőket. 1919. februárjának végét mutatta a naptár, amikor a fővárosba utazott. A gyűjtőfogház fogadóhelyiségében találkozott Kun Bélával, aki búcsúzáskor mindkét kezét nyújtotta, s közben kicsire összehajtott cigarettapapírt csúsztatott a markába.

— Mi volt a papíron? — érdeklődött Erika.

— Képzelhetitek, mennyire izgatott ez engem is. A közeli köztemetőbe mentem. Miután meggyőződtem arról, hogy senki sem követett, egy sír melletti padra ültem, és kibontottam a papírt, amelyen ceruzával írva ez állt: „Párthatározat. Azonnal induljon Moszkvába Lenin elvtárshoz. Számoljon be." Másnap úgy hagytam el Budapestet, mintha szülővárosába, Vjazmába tartó orosz hadifogoly lennék. Csehországon, Lengyelországon át, szénszállító vonatokra felkapaszkodva, kis fékezőfülkékben meghúzódva jutottam el a szemben álló felek határához, a „senki földjére". Onnan gyalog tovább. Hatodik napja voltam úton, átnedvesedett csizmámat ólomnehéznek éreztem... Alkonyatkor kis facsoporthoz értem, amikor valaki harsány „sztoj"-t kiáltott. Két nap múlva már Moszkvában voltam, ahol a Kreml történelmi nevezetességű dolgozószobájában, másfél órán át beszámoltam Leninnek a magyarországi fejleményekről.

Alig tért vissza küldetéséből, valósággá vált, amiért annyit fáradoztak: 1919. március 21.-én a magyar munkásság kezébe ragadta a hatalmat, győzött a Tanácsköztársaság. Egerben tagja lett a Heves megyei direktóriumnak. Részese volt a hősi küzdelemnek. Egészen addig, amíg a rendkívül súlyos nemzetközi helyzetben felül nem kerekedett az ellenséges túlerő.

— Hol érték Lajos bácsit a Tanácsköztársaság utolsó napjai? — kérdezte Kriszta.

— Heves község határában elfogtak a tanácskormány intézkedéseire gyűlölettel tekintő nagyparasztok, és bezártak egy pincébe. A visszavonuló vörös osztagosok szabadítottak ki, s velük együtt, egy szál felöltőben hagytam el a megyét. Szétszóródtak a harcosok, én is bujdosni kényszerültem. A fővárosban felvettem a kapcsolatot egy régi ismerősömmel, akinek Beregszászi Sándor nevű fia eltűnt a háborúban. Megkaptam a papírjait, tíz évig éltem ezen az álnéven.

— Úgy hallottuk, azokban az időkben Lajos bácsi verset is írt — szólalt meg Ági.

— Bevallom, valóban írtam verseket, igaz, nagyobbrészt a fiókom számára. De amikor a fehérterror irtózatos bosszút állt a tömegeken, és egy hosszú negyed százados elnyomás következett, kellett, hogy szóljon az ember azokhoz, akik még élnek és dolgozhatnak, akik majd továbbvihetik a forradalmi lángot. „Ne csüggedj!" című versemet azért vetettem papírra, hogy felrázzam az elvtársakat.

— Elmondaná? — tudakolta Zoli.

Az ősz hajú férfi papírlapot vett elő, igazított egyet szemüvegén, és mély átéléssel, meg-megremegő hangon olvasta:

Azt mondod elvtárs, már nem bírod,
Hited, bízásod megkopott;
Járod kétségek borús útját?
Nem remélsz munkás szép napot.

Nyomor, kétség mar. Egy a sorsunk.
Ne csüggedj, elvtárs! — Eljutunk.
Távol ködében az Igazság,
Felé vezet vérkönnyes utunk.

Tuza István

A MARGITSZIGET KIS „SZIGETE”

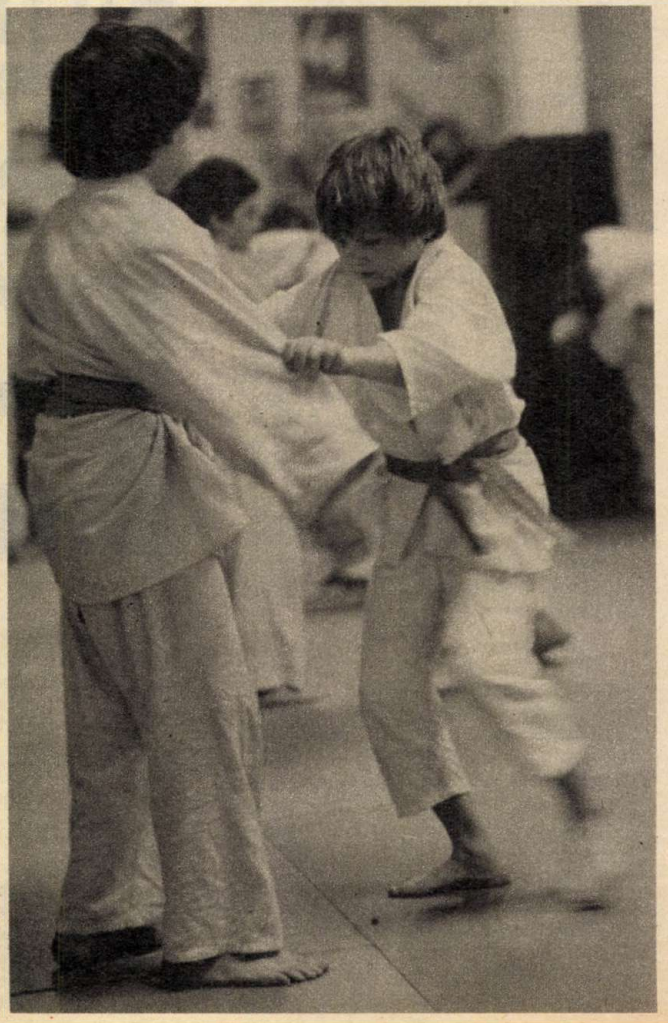

Ahol egykor, a felszabadulás előtt a MAC (Magyar Atlétikai Club) kiváltságos sportolói edzettek, versenyeztek, ahol a második világháborúban húsz méter átmérőjű, hat-hét méter mély bombatölcsérek tátongtak, ahová az újjáépítés során a romok törmelékeit hordták, most az Úttörő sporttelep áll. Nehéz lenne felidézni eseménydús múltjának minden epizódját. A legfontosabbakra Vágvölgyi György igazgató segítségével emlékezünk.

— A háború pusztításának nyomait 1948-ban kezdtük eltüntetni — meséli. — A fővárosi kommunista fiatalok kezdeménye-

zésére és társadalmi munkájával indult meg az Úttörő sporttelep felépítése. Az ünnepélyes avatásra egy évvel később, szeptember 2-án került sor.

— Sok úttörő sportesemény, szemlét, versenyt rendeztek itt azóta. Mi ma a legfontosabb feladatuk?

— Különleges úttörőházhoz hasonlítunk. Elsősorban a gyerekek sporttevékenységének szervezésével, támogatásával, gyakoroltatásával foglalkozunk.

— Milyen sikerrel?

— Az alkalmi rendezvényeinken kívül itt tartják edzéseiket az Úttörőstadion SC sportszakkörei. Rendszeresen négy-hatszáz fiú és lány ismerkedik a sportágakkal. Kilenc szakkör működik nálunk, a labdajátékokon kívül atlétikával, cselgáncsozással és tornával foglalkozunk. Legjobbjaink részt vesznek a különböző bajnokságokban, de számunkra nem az eredményesség a legfontosabb, hanem a rendszeres, folyamatos felkészülés.

— Sok kitűnő, válogatott sportoló kezdte itt pályafutását.

— A labdarúgók közül sok élvonalbeli játékos indult tőlünk. Ízelítőül említem Bódi Zolit, a Dunaújváros egyik erősségét, Hartyányi Gabit, aki a Videoton szurkolóinak szerzett már sok örömet, az MTK-VM játékosát, Kertész Robit. Akire a legbüszkébbek vagyunk: a magyar válogatott és az FTC erőssége, Nyilasi Tibor. Négy éven át nálunk tanulta a sportág alapjait, s tőlünk igazolta le a Ferencváros. Szerény, szorgalmas játékos volt, akkori magatartását ma is nyugodt lelkiismerettel állítjuk példaként labdarúgóink elé.

Természetesen még sok nevet sorolhatnánk fel, hiszen rengeteg mai élversenyző az Úttörő sporttelepen kezdte pályafutását. Sokat elárul erről az intézményről, hogy valamennyien, kivétel nélkül szeretettel szólnak az itt eltöltött időről. Nyilasi Tibor, aki mindig szívesen beszél életének erről a korszakáról, ezt így fogalmazta meg egyszer:

— A Margitsziget kis „szigetén" jó volt játszani, edzeni. Mindig akadt nézőnk, a sétálók közül sokan megálltak figyelni, hogyan botladozunk a labdával. Tanácsokat adtak kiabálva, szeretettel buzdítottak, ha valami nem sikerült. Életem legvidámabb, legfelhőtlenebb korszaka volt. És ezt, azt hiszem, valamennyi, egykor itt sportolt gyerek nevében elmondhatom.

Nem hiszem, hogy bárki tiltakozna közülük ez ellen.

Bőcs Ferenc
Fotó: Gaál Zoltán

Kilométerek

Sokan hallgattak a hívó szóra, a FUTAPEST KLUB első foglalkozása jól sikerült. Várjuk a további jelentkezőket, hogy közösen készüljünk a versenyekre, köztük a júniusi Pajtás-futásra.

FUTAPEST

Ellesett beszélgetés a margitszigeti Úttörő sporttelep öltözőfolyosóján. Az időpont február 23. délután 16 óra.

– Levetközöl?

– Még szép.

– Most mondtad, hogy iszonyúan sajog a tyúkszemed.

– Ezt akkor sem lehet kihagyni.

Igen, ezt nem lehetett kihagyni. Mintegy háromszázan hasonlóan vélekedtek, mint az a fiatalember, aki fittyet hányva lábujja sajgó fájdalmának, nekigyürkőzött a FUTAPEST klub első foglalkozásának.

– A jelentkezők ötven százaléka tizennyolc év alatti volt – lelkendezett Monspart Sarolta, a kezdők csoportvezetője. Sajnos ugyanakkor kevesen vették igénybe az orvosi tanácsadó szolgálatunkat, a gyúrási lehetőségeket. Ezekre a „szolgáltatásainkra" a jövőben jobban fel kell hívnunk a figyelmet, mert nagyon fontosak. A gyúrás elsősorban az idősebbek számára szükséges, különösen edzés után, az orvosi tanácsok pedig a klub munkájának egyik legfontosabb részét jelentik.

A haladók csoportjával Jeszenszky László, egykori válogatott, sokszoros bajnok akadályfutó foglalkozott, segítői a BEAC atlétái voltak. A jövőben minden klubösszejövetelen részt vesznek a legjobb fővárosi klubok hosszútávfutói is. Ismereteik, tapasztalataik hasznosak lehetnek. Egyszer-egyszer vidékről is érkeznek majd jeles futók, így például a

egy szuszra

RÖVID MEGBESZÉLÉS EDZÉS ELŐTT MONSPART SAROLTAVAI,

március 30-i találkozón valószínűleg részt vesz a szolnoki Paróczai András, fedettpályás Európa-bajnoki ezüstérmesünk.

A márciusi klubfoglalkozást megelőzi a FUTAPEST klub első versenye, a március 28-án megrendezendő Fabulon-futás. A rajtra 15 órakor kerül sor a csillebérci úttörőtábornál, a verseny hossza 6–8 kilométer, a résztvevők – nemüktől függetlenül – tetszés szerint választhatják meg a távot.

– Érdekes színfoltja lesz a Fabulon-futásnak, hogy Pataki Ági, a Fabulon manekenje a Kőbányai Gyógyszerárugyár különböző ajándékait sorsolja ki a résztvevők között. – mondta Bresztyenszky László, a klub vezetője. – Egyébként minden induló kap egy kártyácskát, s ha ezt március 29-én délelőtt 11 óráig bedobja az UTAZÁS '81 című kiállításon (Néprajzi Múzeum, Bp. V., Kossuth L. tér 12.) elhelyezett urnába, akkor újabb sorsoláson vesz részt, amelyen hazai és külföldi utazásokat nyerhet.

b. f.

Fotó: Gaál Zoltán

A SZERVEZŐK NAGY ÖRÖMÉRE A JELENTKEZŐK TÖBBSÉGE TIZENNYOLC ÉVEN ALULI VOLT

A FUTÁS 10 PONTJA

Folytatjuk — a Pajtás-futásra felkészítő — klubfoglalkozásunkat, amelyet ezúttal is Monspart Sarolta vezet. Ezúttal a futás 10 pontja közül a második kerül napirendre.

2. Futni mindig és mindenhol lehet, csak akaraterő és futócipő kell hozzá!

Aki kipróbálta már, az tudja, hogy változtatható sebességgel, tetszőleges útvonalon bárhol és bármerre haladhat. Közben gondolatban feltérképezi a környéket és nevetgél a csacska emberek futásra vonatkozó megjegyzésein.

Bár még érdekesebb lenne, ha minden alkalommal új helyen futhatnánk, de ez lehetetlen. Azért ötleteinken sok múlik. Otthonról is indulhatunk több irányba, időnként a nagyszülőktől, hétvégeken a közeli hegyekből, párszor a barátunktól —, ő is tőlünk — néha az iskolából, s nyaranta az üdülőből — megfuttatva szüleinket is. Lehet futni reggel a tanítás előtt, délután az iskola után, estefelé a tv-műsor helyett, szinte bármikor.

Mindenki tud futni, ha AKAR. Nem kell megvárni, míg különböző betegségek tünetei jelentkeznek a mozgásszegény, lusta életmód következtében, míg a karosszékbe gyökeret eresztetek, míg egész szervezetetek „berozsdásodik", és a testnevelési órán is felmentést kell kérnetek.

Elárulom, hogy kislány koromban kimondottan kövér voltam. Több sportággal is próbálkoztam, de az uszodából elküldtek, mondván, kiloccsan a víz a medencéből, ha belemegyek. A kézilabda pályán a kapuba állítottak, mert legalább a felét betöltöm, s a vívóiskolából is eltanácsoltak a „gombócságom" ürügyén. Véletlenül megismertem a tájékozódási futást, az erdőben átfértem a fák között és a vadakon kívül nem sok nézőm akadt. Nem kellett szégyenkeznem. Kezdeti sikereimet a versenyeken edzőm a lejtőn való gyors legurulásomnak tulajdonította. Így mérgemben edzeni kezdtem, futottam, mind többet, ezáltal gyakrabban nyertem, és a ruhám is egyre bővebb lett rajtam.

Gondoljátok meg, s ne tétlenkedjetek, koptassátok a futócipő talpát már ma is!

Kavarog, örvénylik a víz, habot kavar a kövek körül. A part mentén elcsendesül az áradat, méltóságteljesen simogatja a nádast, a tavaszra készülő növényzetet. Kajakosok és kenusok suhannak Sümegtől Megyerig, majd tovább, Boba felé. A Magyar Természetbarát Szövetség az idén hatodszor rendezte meg azt a vadvízi túrát, amelyen százhetvenöt résztvevő – közte sok gyerek – ült hajóba, ismerkedett az evezés és a táj szépségeivel.

Vajon milyen érzés ilyenkor, amikor a télutó még igencsak megcsípkedi az embert, a víz hátán, egy szál lélekvesztőben lovagolni? Azt mondják: csodálatos. A vadevezős észre sem veszi, hogy a felfröccsenő cseppek néha jéggé dermednek melegítője ujján, hogy a lapát tekintélyes hólyagokat duzzaszt a tenyerén. Csak azt veszi észre, hogy gyönyörű a táj, s hogy milyen jó érzés úrrá lenni a sistergő, kavargó áradaton.

A félelmet persze nem ismerik. Állítólag még készakarva is nehéz felborulni, vagy kipottyanni a hajóból. Némi egyensúlyérzék, erő, és edzettség kell a vadevezéshez, melynek csak a neve „vad". Egyébként szelíd, mint a kajak-kenu sport valamennyi szerelemese.

D. P.
Fotó: Gaál Zoltán

SZELÍD VADVIZ

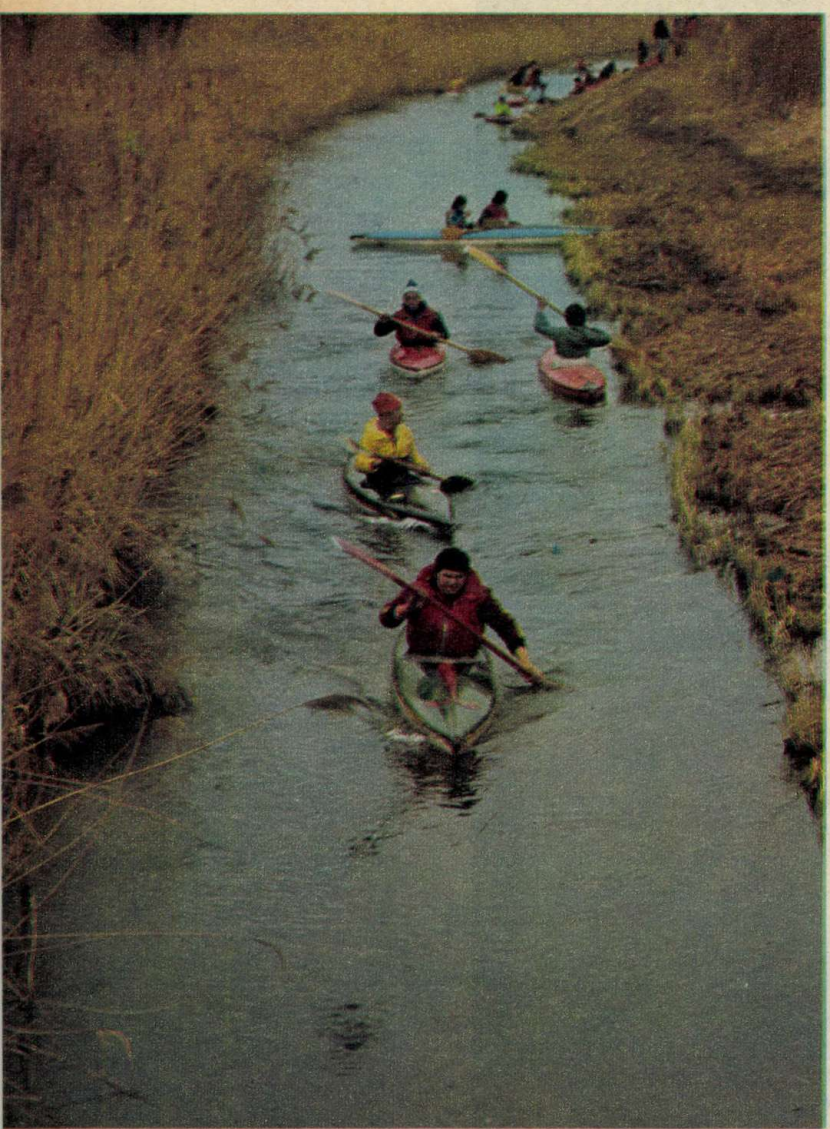

Nem kell sok készülődés ahhoz, hogy bebarangolják „vadvízországot" a sport szerelmesei

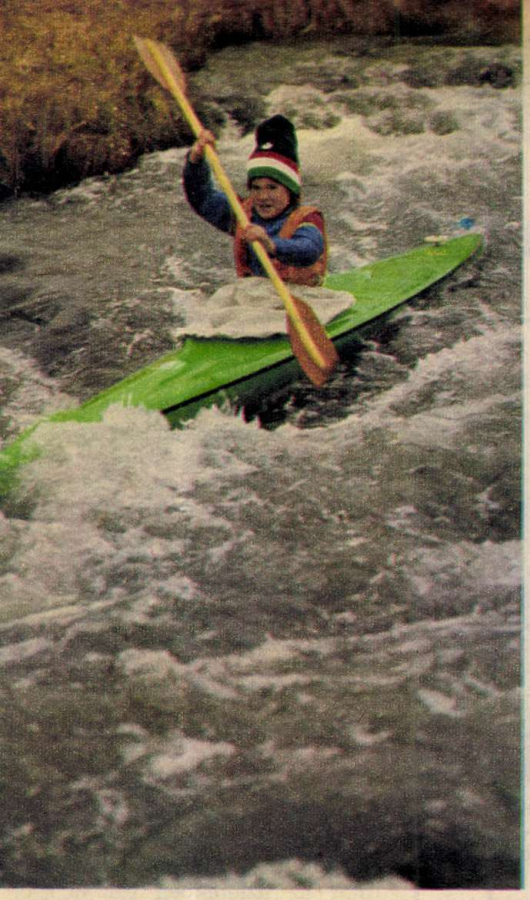

A víz tartja a kajakot,
a kajakot tartja
a vadevezős.
A félelmet ez a gyerek
sem ismeri, annál
inkább tisztában van
a folyócska tulajdonságaival

Egyensúlyérzék,
erő és ügyesség kell
ehhez a sporthoz.
Íme, egy szenzációs
kanyarvétel, avagy:
„Benne vagyok
könyékig a vízben"

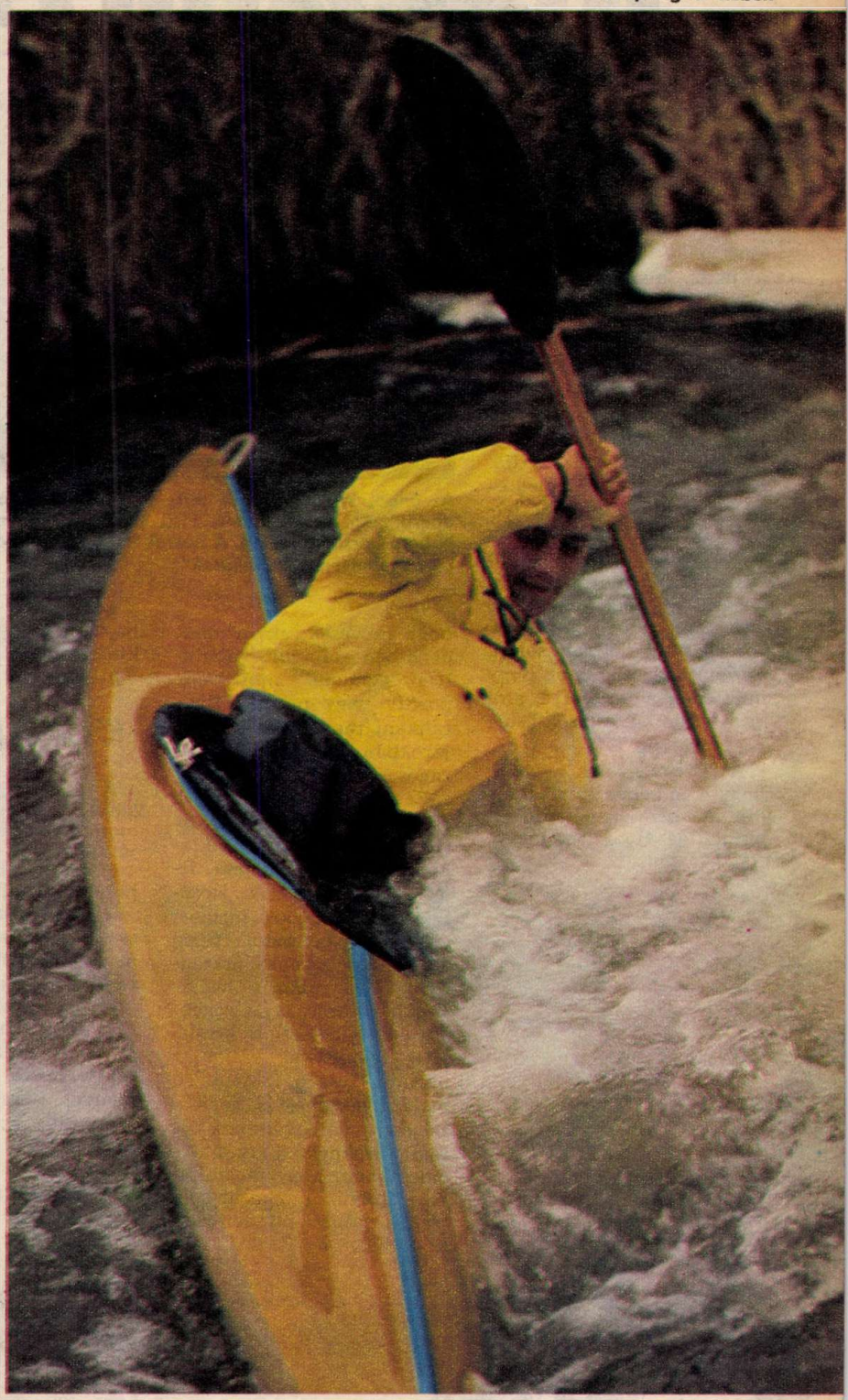

ESEK

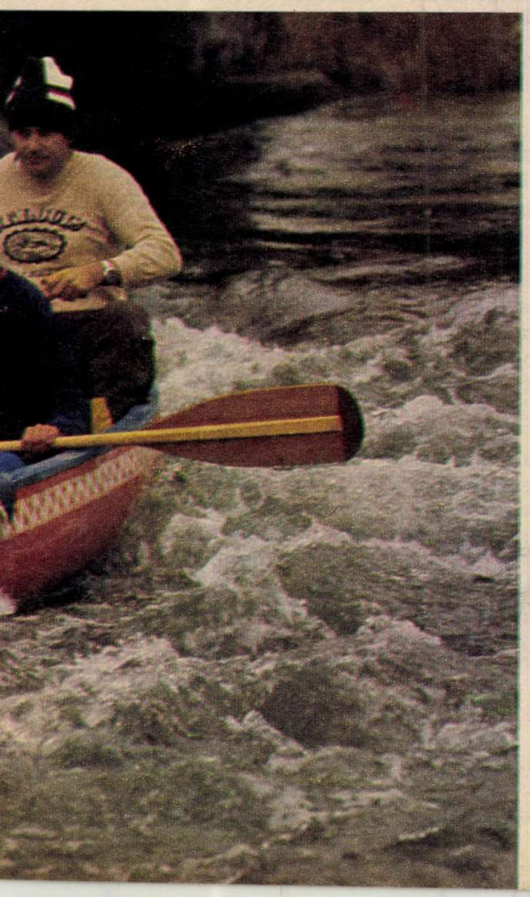

Három legény
a kenuban . . .
Mintha Vadölőék húztak
volna sapkát a fejükre

A SIKER KISZÁMÍTHATÓ

Máté Péter és S. Nagy István bemutatása felesleges. Ismert szerzőről, illetve szövegíróról van szó; az elmúlt évek során már mindketten bizonyítottak. Most nagy fába vágták fejszéjüket, hiszen rockmusicalt írtak.

A címe: Csövesek

A műfaj nem ismeretlen, létjogosultságát már több külföldi siker is bizonyítja. Az utóbbi évek kiemelkedő darabját, az Evitát itthon is láthattuk néhány előadásban. Londonban egyébként egy évre előre vásárolhat csak jegyet az, aki látni akarja a művet. Így is sokan állnak sorba, és várják az alkalmat, hogy beüljenek a nézőtérre, ami természetesen estéről estére zsúfolásig telt.

A rockmusicalok lényege, hogy a jó zenén kívül mindig van bennük valamilyen aktualitás. Ha azt mondom, hogy csövesek, akkor mindenkiben elindul valamilyen gondolat, ami vagy pozitív vagy negatív figurákként tünteti fel az aluljárókban ácsorgó bőrnadrágosokat.

Régebben huligán volt a csöves neve és nem Beatrice-, Hobó- vagy Edda-koncertre járt, hanem Illésre vagy Omegára. Hosszú hajat, bő szárú farmert viselt és tavasztól őszig autóstopra várt az országúton. Ami talán a legnagyobb hasonlóság: a régebbi „hobók" végül is becsületes felnőttekké váltak, s ugyanez lesz a „sorsuk" a mai csöveseknek is. Természetesen társadalmunk is segít ezeknek a fiataloknak abban, hogy megtalálják helyüket közöttünk, hiszen nálunk minden ember kincsnek számít, s a kincset nem szabad elveszteni.

Az angol WHO együttes tette meg az első lépéseket a pop-opera megteremtése felé. Első művük, a Tommy – vádirat a háború borzalmai ellen. A fiúkról azt mondta Mick Jagger: „Bátor és tehetséges muzsikusok"

Kísér: a Karthagó

A darab, a rockmusical lényege, hogy mindenki elmondja a véleményét, a saját igazát. A csövesektől a szülőkig, a kisiparosoktól a hivatalnokokig mindenki szót kap, és bármilyen furcsa, a végén senki nem tesz igazságot. Mindenki, aki nézője és részese ennek a játéknak, az összecsapásokból saját maga vonhatja le a következtetéseket és teheti hozzá a saját véleményét. Egyszóval a darab vitaindító és további beszélgetésekre ad lehetőséget.

A konfliktus alapja — mint minden darabban — a negatív és a pozitív szereplők összecsapása. A körülöttük kialakult ellentétek viszik előre a cselekményt, amelynek főszereplői nem igazi névvel, csak becenévvel szerepelnek. Íme a névsor. Főnök: Hollai Kálmán, doki: Zorán, kölyök: Takács Tamás, a lány, aki ingadozik: Csongrádi Kata.

Az előadást, melyben próza nem hangzik el, a Karthagó együttes kíséri, kinek énekese, Takács Tamás a színpadon játssza, illetve énekli végig szerepét. Úgy gondolom, a siker könnyen kiszámítható... Tekintettel arra, hogy a Csövesekben csak énekelnek, lemezfelvétel is készül a darabról, így otthon bárki újra meghallgathatja a musicalt.

Bemutató: nyáron

A lemezfelvételeken a filmgyár stúdiójában dolgoznak és remélhetőleg a bemutató időpontjában már az üzletekben lesz a lemez. Előljáróban annyit, hogy zenéjére az egyszerűség jellemző. Nincs benne nagy fúvós- vagy vonósrészlet; amit a Karthagó az előadáson játszik, az hallható a lemezen is. A plakátra ugyanaz az egyszerűség jellemző. Alapnyomásban egy farmer van rajta, és azon a szereplők névsora. A bemutatóra a nyáron kerül sor, (a pontos dátumról nincs értesülésünk).

Most pedig néhány szó a darab női főszereplőjéről, Csongrádi Katáról.

Angol nyelvtagozatos középiskolába járt, majd 1972-ben a Színházművészeti Főiskola musical tanszakát végezte el. Közben zongorázni is tanult és dzsesszbalett-tanfolyamra járt. Ezek után szinte természetes, hogy a Fővárosi Operettszínházban nagyon sok musicalban szerepelt. Csak néhány emlékezetes darab címe: West Side Story, Kabaré, Csókolj meg, Katám. De szívesen vállal filmszerepet és énekel is; a dalok közül néhányat saját maga ír. Szerepe tehát nem meglepetés a Csövesek című, valószínűleg némi port felkavaró rockmusicalban.

B. Tóth László

hangtár

CSONGRÁDI KATA

ÜNNEPSÉG

Ötödikesek, ti már új könyvből tanuljátok a régmúlt idők történelmét. Megújul a RÉGEN VOLT, HOGY IS VOLT című olvasókönyv is. Sajnos, ezt még nem vehetitek a kezetekbe, mert csak később kerül ki a nyomdából. Hogy mégis kellőképpen bővítsétek történelmi ismereteiteket, rendszeresen közlünk a tananyagotokhoz illő olvasmányokat. Írójuk Filla István történész (ő írta a tankönyveteket is).

Reméljük, hogy nemcsak ti, hanem a nagyobbak is szívesen olvassák el mindegyiket.

Pannonia legjelentősebb városa, a mai Óbuda területén fekvő Aquincum (akvinkum) volt, lakossága mintegy 60 ezer volt. Tulajdonképpen két város létezett Aquincum területén. Az egyik a katonaváros, a római légió székhelye, bástyákkal, erős falakkal, sáncokkal és őrtornyokkal kiépített erődítmény. Tőle északra a polgári város feküdt, szép épületekkel, központi fűtésű fürdőkkel, házakkal, vízvezetékkel, s egy amfiteátrummal. A város maradványait ma is láthatjuk.

A romok alól előkerült egy orgona. A régészek ennek mintájára elkészítettek és meg is szólaltattak egy ilyen régi hangszert, amely valamikor Aquincum egyik legnagyobb nevezetessége volt.

Egy sírkő feliratából ismerjük az orgonaművész nevét, Aelius Justus (Éliusz Jusztusznak hívták). Ő állított síremléket feleségének, Élia Szabinának, akiről a felirat elmondja, hogy szép hangú énekesnő volt, sok hangversenyen lépett fel, míg a halál fiatalon, harmincéves korában el nem ragadta.

*

Hírnökök járták be a várost és környékét.

— Közhírré adjuk, hogy a tűzoltótestület Augustus császár havának idusán (augusztus 13-án) nagy ünnepséget rendez. Lesz felvonulás, harcijáték-bemutató, sétacsónakázás. Este nagy hangversenyen felavatják a tűzoltótestület új orgonáját, utána lakmározás a szigeten. Finom pecsenyéről a katonák szakácsai gondoskodnak. Minden polgárt szívesen látunk.

A nép már kora délelőtt elözönli az utcákat. Sokan jöttek a környékről is. A fehér kőlapokkal borított főutcán tarka ruhás tömeg hömpölyög. Itt-ott felbukkan egy-egy hófehér ruhába öltözött római kereskedő, műhelytulajdonos, vagy kiszolgált katona. A lakosság zöme azonban Pannonia ősi népének, a keltáknak, vagy ahogy a rómaiak nevezik őket, a pannonoknak a leszármazottai. Szorgalmas halászok, földművesek, iparosok, kiskereskedők.

Aquincumban, csak a római urak háztartásaiban, műhelyeiben találunk rabszolgákat. A pannonok szabad emberként dolgoznak, adót fizetnek Rómának, időnként közmunkát is végeznek, utakat építenek, de szabadságukat megtartották. Még városuk vezetőit is maguk választották.

Már jönnek is a város vezetői, élükön a polgármester. Ő Aquincum egyik leggazdagabb embere, övé a város legnagyobb fazekasműhelye.

Távolról lovasok közelednek. A katonaváros főparancsnoka jön segédtisztjeivel és néhány katonájával az ünnepségekre. Ebben a távoli tartományban ő a császár képviselője. Hadserege védi a birodalom határait, de ez a hadsereg biztosítja Róma uralmát a tartomány fölött is.

Megszólalnak a kürtök, s kezdődik a felvonulás. A menetet fiatalok nyitják meg. Vidám zeneszóval vonulnak hosszú sorokban. Őket követik az egyes mesterségek képviselői zászlókkal, jelvényeikkel. Elöl a híres aquincumi kőfaragók, az ő munkájukat hirdetik a főutca díszes házai és művészien faragott oszlopai. Utánuk a kocsikészítő mesteremberek jönnek, s egy pompásan elkészített kocsit is hoznak magukkal. Egymás után haladnak a fazekasok, a híres pannoniai cserépedények mesterei, az ötvösök, az arany- és ezüstserlegek és ékszerek művészei, majd a kovácsok jönnek, erős legények, kezükben nehéz kalapácsokat hoznak. Zenekarok, élénk színű zászlók tarkítják a menetet. A nép lelkesen üdvözli a felvonulókat.

Hatalmas újjongás fogadja a felvonuló tűzoltókat. Valamennyien kiszolgált katonák, fegyelmezett menetben jönnek. Saját zenekaruk halad a menet élén. Aranyrojtos zászlójukat a szél lobogtatja. Egymást követik a különféle csoportok, eljöttek a környékbeli parasztok, színpompás öltözetben búzakalász-koszorút és egy hatalmas, frissen sült kenyeret hoznak magukkal, hogy átadják a katonai parancsnoknak.

Az ünnepség egész napon át tart. Este a tűzoltótestület székháza körül gyülekezik a tömeg. Ide már csak a meghívott előkelőségek mehetnek be. A fényesen kivilágított terem zsúfolásig megtelik. Elöl aranyozott karosszékben ül a polgármester és a katonai parancsnok, körülötte a város előkelői. Szemben az emelvényen áll

AQUINCUMBAN

Óbudán nagyon sokan látogatják az Aquincumi Múzeumot és az amfiteátrum maradványait

Augustus császár sokat fáradozott Pannónia felvirágzásáért

az orgona, az emelvény mellett kürtösök, trombitások, fuvolások.

Az emelvényre egy rövid, ujjatlan, derékban megkötött ruhába (ezt a latinok tunikának nevezték) öltözött fiatalember áll, s bejelenti a műsor kezdetét.

Első szám egy kelta bűvész mutatványa. Előadását zene kíséri. Bámulatos ügyességgel tünteti el egymás után a felmutatott tárgyakat, majd a közönség nagy kacagása közben egy-egy gyanútlan néző ruhájából galambokat, nyulakat varázsol elő.

A nagy tetszéssel fogadott mutatványok után táncjáték következett.

Ismét a bejelentő áll az emelvényen.

— Most következik Aelius Justus orgonaművész.

A suttogás elül, mindenki feszült figyelemmel várja az orgonajátékot. A közönség legnagyobb része még nem hallott orgonaszót. Talán csak egyedül a főparancsnok, aki Rómából került ide.

Megszólal az orgona. Búgása betölti az egész termet. Csodálatos hangszer, micsoda hangok! — ámul el a hallgatóság. Az orgona hangja túlszárnyal a termen át, s kiszűrődik az utcára. A művész játéka mindenkit magával ragad.

Az orgona elhallgat. Egy pillanatnyi néma csend van a teremben, aztán, mint a vihar, tör ki a tomboló taps. Újra és újra megismételtetik a játékot. Pedig az ünnepség fénypontja csak ezután jön.

— Élia Szabina, városunk csalogánya következik — jelenti be a fiatalember.

Felejthetetlen félóra volt. Élia Szabina gyönyörű hangja egybeforrott az orgona sokszínű búgásával, és nagy művészi élményt nyújtott. A hallgatókat megragadja a zene varázsa. A művészeket hosszas ünneplésben részesítették, alig engedték le őket a dobogóról, s elhalmozták virágokkal és koszorúkkal.

Így fejeződött be a hangverseny, de az ünnepség még késő éjszakáig tartott. Kivilágított csónakok vonultak fel a Dunán, zenekarok muzsikáltak, jókedv és vidámság töltötte be a várost ezen a napon.

Kis történelem

PÉLDÁUL
A FONÓ-SZÖVŐ SZAKMA

Az általános iskola nyolcadik osztályát elvégzett, 15 évesnél nem idősebb **fiúkat, lányokat** felveszünk az 1981–82-es tanévre, hároméves képzésre.

Fonó-szövő szakmunkástanulónak lányokat; tanulmányi ösztöndíj: 410–750 Ft-ig.

Textilnyomó és textilipari gépszerelő tanulónak fiúkat, **textilfestő és -kikészítő** tanulónak fiúkat is, lányokat is, tanulmányi ösztöndíj: 350–790 Ft-ig.

A textilnyomó-, -festő és -kikészítő tanulók az első évben 1500 Ft ruházkodási juttatásban részesülnek.

A vidéki tanulók havi 500 Ft különélési pótlékot, a helybeliek 450 Ft társadalmi ösztöndíjat kapnak.

Havi 120 Ft-ért reggelit, ebédet és vacsorát adunk, azonkívül ingyen tankönyvet és munkaruhát, valamint kollégiumi elhelyezést biztosítunk.

A szakmunkásvizsga után a továbbtanulást segítjük.

A végzett tanulók kereseti lehetősége, havi: 3500–4400 Ft. Jelentkezni lehet a személyzeti-oktatási osztályon személyesen, vagy levél által, szombat kivételével mindennap reggel 7 órától délután 3 óráig.

Címünk:
Pamutnyomóipari Vállalat
Kispesti Textilgyár
Budapest XVIII., Fáy u. 2. – 1184.
Telefon: 273-711

VÁRUNK BENNETEKET!

Tudjátok-e, hogy a szép színes varró- és kézimunkacérna előállításához jó minőségű fonalra van szükség?

A fonás az emberiség egyik legősibb mestersége. Ma már azonban a fonalat nem rokkán, hanem szakmunkások modern, nagy teljesítményű gépeken, korszerű üzemben állítják elő.

Általános iskolát végzett lányokat 3 év alatt fonó szakmára képezünk ki, fiúkat pedig textil- és ruházati-ipari gépkezelő szakmára.

Három nap elméleti oktatás az iskolában, három nap gyakorlati a PFV ÚJPESTI CÉRNAGYÁRÁBAN.

Figyelmedbe ajánljuk a következőket:
A tanulmányi eredménytől függően a tanulóbér 350–560 Ft, az ösztöndíj 500 Ft, 5 Ft napi térítésért kollégiumi elhelyezést biztosítunk (lakás és háromszori étkezés), tankönyvek, tanszerek, munkaköpeny, iskolaköpeny, diákbérlet, hazautazásnál évente 6 alkalommal 50% utazási kedvezmény.
Szakmunkásvizsga után jó kereseti lehetőséggel alkalmazunk.
Leányok: új leányotthonunkban szállásotokról is gondoskodunk. A továbbtanulást segítjük és ösztönözzük.
Kérjük, hogy továbbtanulási lapjaitokat a gyár címére küldjétek.

PFV
ÚJPESTI
CÉRNAGYÁR

személyzeti és oktatási osztály
Budapest, Váci út 91. – 1044

Szereted a szép, művészi könyveket?

Vegyél részt alkotó megformálásukban, elkészítésükben!

A KOSSUTH NYOMDA, az igényes művészi könyvek műhelye az 1981—82-es oktatási évben is lehetőséget nyújt az ősi és megújult nyomdászmesterség elsajátításához

KÉZISZEDŐ
MAGASNYOMÓ
SÍKNYOMÓ
KÖNYVKÖTŐ

szakmákban, ahol a szakmunkástanuló-idő három év.

A nyomdászmesterséget az ipari tanulók a legkorszerűbb gépeket és technológiákat megismerve, nagy szaktudással és tapasztalattal rendelkező szakoktatók segítségével sajátíthatják el.

JUTTATÁSOK:

A nyomdánkkal társadalmi tanulmányi szerződést kötött tanulók a tanulmányi ösztöndíjon felül 250 Ft ösztöndíjat kapnak. A szakmunkásképzés nagyfokú támogatása mellett lehetőséget adunk szakközépiskolai továbbtanulásra is. Művelődési, szórakozási lehetőség a könyvtárban és az ifjúsági klub rendezvényein.

Üdülés Balatonnál és Galyatetőn.
Sportolási lehetőségek.
Munkaruhát, továbbá 3 Ft térítés ellenében ebédet biztosítunk.

Érdeklődni és jelentkezni lehet szombat kivételével: naponta reggel 7 órától délután 3 óráig a **KOSSUTH NYOMDA** személyzeti és oktatási osztályán Budapest V., Alkotmány u. 3. Telefon: 122-114.

Megközelíthető: metróval, a Kossuth Lajos téri állomástól (3 perc.)

Keressük...

...Ebben az évben is a legjobb gyalogost, a legjobb kerékpárost, a legjobb segédmotoros kerékpárvezetőt

A mellékelt tesztkérdések megfejtésével lehet „rajthoz" állni.

Minden kérdésnél csak egy a helyes válasz. A legjobb választ beküldők között sorsoljuk ki a továbbjutókat, akik postán kapnak újabb tesztkérdéseket. Ismét a legjobbak jutnak tovább, és vehetnek részt a megyei versenyeken. A kategóriagyőzteseket a területi elődöntőbe hívjuk meg. A gyalogosok és kerékpárosok itt befejezik a versenyzést, a segédmotoros kerékpárvezetők az országos döntőben találkoznak. A megyei versenyen, a területi elődöntőben, valamint az országos döntőben a helyezetteket vásárlási utalvánnyal jutalmazzuk.

A Magyar Úttörők Szövetsége Országos Tanácsa a legjobb eredményt elérő tíz pályázót (tizennégy éves korig) 1982 augusztusában Zánkán táborozáson lát vendégül.

A megfejtést nyílt levelezőlapon kell beküldeni a következő címre: Autó–Motor szerkesztősége, közönségszolgálata, Budapest, Pf. 1. – 1400. Beküldési határidő: 1981. április 6.

A levelezőlapra írjátok fel a neveteket, lakáscímeteket, és hogy hová jártok iskolába. Ne felejtsétek el közölni, hogy melyik kategóriában kívántok tovább versenyezni, és azt, melyik megyében. Természetes, hogy választ kapjatok leveletekre, az irányítószámot is közöljétek.

Jó szórakozást és eredményes versenyzést kívánunk!

KÉRDEZÜNK – VÁLASZOLJ!

CSAK GYALOGOSOKNAK – KERÉKPÁROSOKNAK:

16 2

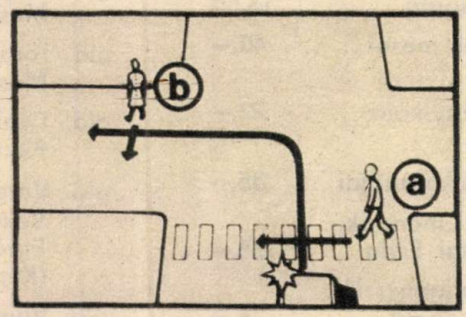

16/2. Az ábrázolt útkereszteződésben a kanyarodó járművel szemben melyik gyalogosnak van elsőbbsége?

a) Csak az „A" jelűnek

b) Mindkét gyalogosnak

c) Csak a „B" jelűnek

17 2

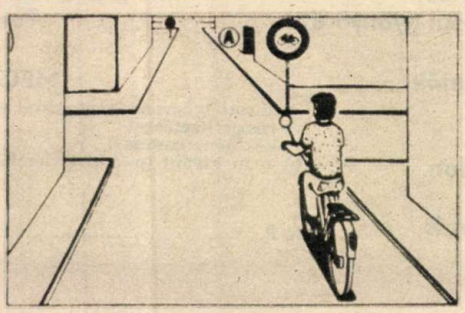

17/2. Mi a teendője, ha kerékpárral közlekedik és úticélja az „A"-val jelölt ponton van?

a) Behajt, mert úticélja esetén az a tilalmi tábla nem érvényes.

b) Leszáll és kerékpárját az úttest szélén betolja.

c) Leszáll és kerékpárját a járdán tolja be.

18 2

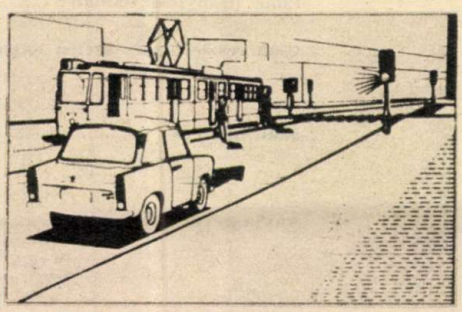

18/2. Az ábrán látható forgalmi helyzetben – a járdasziget és a járda között – áthaladhatnak-e a gyalogosok?

a) Igen, mert e látható esetben a gyalogosoknak elsőbbségük van a járművekkel szemben.

b) Igen, de csak akkor, ha az úttesten haladó személygépkocsit nem kényszerítik hirtelen fékezésre.

c) Nem, mert a forgalomirányító jelzőlámpának a jelzése a gyalogosforgalmat tiltja.

Könyvespolcodra ajánljuk!

Művelt Nép Könyvterjesztő Vállalat

..... pld. Berze Nagy János: A bűbájos lakat. Népmesék 48,–

..... pld. Dickens, C.: Twist Olivér ... 37,–

..... pld. Erdődy János: Őrségváltás az óceánon. Történelmi regény 39,–

..... pld. Fekete István: Tüskevár ... 27,–

..... pld. Gajdar, A. P.: Timur és csapata 13,50

..... pld. Hauff legszebb meséi 40,–

..... pld. Heym, S.: Dávid király unokája 22,–

..... pld. Ignácz Rózsa: Kóborló kisfiú kalandjai ... 35,–

..... pld. Indiai regék és mondák. Feldolg. Baktai Ervin 35,–

..... pld. Kasszil, L.–Poljanovszkij, M.: Vologya utcája 29,–

..... pld. Kende J.–Sipos P.–Blaskovits János: Míg megvalósul gyönyörű képességünk, a rend (Képes Történelem) 33,–

..... pld. Knight, E.: Lassie hazatér 14,–

..... pld. Lányok könyve 1980. Összeáll. Balassa Anna ... 40,–

..... pld. Mészöly Miklós: Az elvarázsolt tűzoltózenekar és más mesék 38,–

..... pld. Nagy Katalin: Vakarcs Mesék 14,–

..... pld. Török Sándor: Gilikoti Mesék 29,–

..... pld. Twain, M.: Huckleberry Finn kalandjai 36,–

..... pld. Varga Domokos–Vekerdi László: Európa születése (Képes Történelem) 35,–

..... pld. Varga Katalin: Lenin lámpácskái 24,–

..... pld. Welskopf–Henrich, L.: Toei–Ihtó visszatér 30,–

A könyvek megrendelhetők a kivágott és kitöltött hirdetési szelvényen, vagy postai levelezőlapon. Részletfizetésnél a 3% kezelési költséget is felszámítjuk. Részletfizetési kedvezményeink: 400,– Ft felett 4 havi, 600,– Ft felett 6 havi törlesztés.

Címünk:

MŰVELT NÉP KÖNYVTERJESZTŐ VÁLLALAT
407
Budapest 5.
Pf. 370
1370

MEGRENDELÉS

Alulírott megrendelem postai szállításra a fenti műveket:
* részletfizetéssel
** készpénzfizetéssel
(A nem kívánt feltétel törlendő)

Kelt ....
a megrendelő aláírása

A megrendelő neve: .....

Címe (irányítószámmal): .....

Csak részletfizetés esetén töltendő ki!

Szül. hely, év: .....

Anyja neve: .....

PÁLYAVÁLASZTÁS ELŐTT ÁLLÓ

FIÚK, FIGYELEM!

A Fővárosi 4. sz. Építőipari Vállalat az 1981–82-es tanévre szakmunkástanulókat iskoláz be a következő szakmákba:

kőműves, épületburkoló, kőfaragó, ács-állványozó, épületasztalos, padlóburkoló, szobafestő-mázoló és tapétázó, épületbádogos, vízvezeték- és készülékszerelő, központifűtés szerelő, gázvezeték- és készülékszerelő, épületvillamossági szerelő

Jelentkezhetnek a jelenleg 8. osztályos tanulók, valamint azok a fiatalok, akik a 18. életévüket még nem töltötték be.

Jelentkezhetnek továbbá az 1981-ben érettségiző fiatalok, akiknél a képzési idő 1,5–2 év.

Jelentkezni lehet személyesen vagy írásban a vállalat szakoktatási vezetőjénél (1089 Budapest, Bláthy O. u. 6–8.).

Vidékről beiskolázott tanulóknak teljes tanulóotthoni ellátást biztosítunk.

Műszaki pályára készültök?

Fiúk! Jelentkezzetek **ÉPÜLETVILLAMOSSÁGI SZERELŐ** szakmunkástanulónak.

Vár benneteket a **VILLANYSZERELŐIPARI VÁLLALAT.**

Beiskolázási helyeink: Budapest, Miskolc, Dunaújváros, Székesfehérvár, Tatabánya, Győr, Ózd, Debrecen és Pécs.
Erősáramú berendezésszerelő és vas- és fémszerkezeti lakatos tanulókat Bicskén képzünk.

A távol lakókat mindegyik helyen korszerű tanulóotthonban helyezzük el, havi 120,— Ft-ért.

Emelt szintű oktatás, továbbtanulási lehetőséggel.

A tanulmányi ösztöndíjon felül az épületvillamossági szerelő és az erősáramú berendezésszerelő tanulóknak havi 250,— Ft, vas- és fémszerkezeti lakatos tanulóknak havi 500,— Ft társadalmi ösztöndíjat fizetünk.

A tanulmányi idő utolsó félévében teljesítménybért kapnak a tanulók.

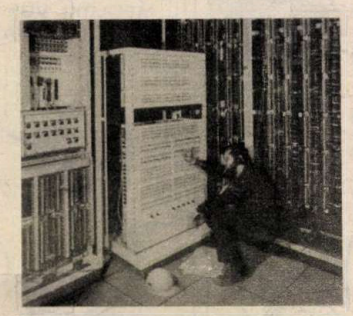

Jelentkezés: Villanyszerelőipari Vállalat oktatási osztály 1075 Budapest VII., Síp u. 23.

vagy az illetékes szakmunkásképző intézetnél (ez esetben kérjük felírni a jelentkezési lapra a „VIV előjegyzéssel" szöveget).

TEXTILFESTŐ LEHETSZ!

Jó kereseti lehetőséget biztosító szakmákat ajánlunk a 8. osztályt végzett leányok és fiúk részére, 16 éves korig. Lányokat felveszünk fonó és szövő szakmára, fiúkat textilgépszerelői, textilfestői és kikészítő szakmára.

Felvételi vizsga nincs. Tanulmányi idő: 3 év.

Juttatások:

— leányok részére: tanulmányi eredménytől függően 350—750 Ft-ig ösztöndíjat, havonta 500 Ft társadalmi ösztöndíjat,

— fiúk részére: tanulmányi eredménytől függően 160—600 Ft-ig ösztöndíjat, havonta 250 Ft társadalmi ösztöndíjat,

fiúk és lányok részére egyaránt: kollégiumi elhelyezést térítés nélkül, az iskolában és az üzemi gyakorlat idejére ebédet 3 Ft-os térítés ellenében biztosítunk.

Azonkívül munkaruhát, évente kétszer kedvezményes vásárlást a vállalat termékeiből, III. évben tanulmányi eredménytől függően nyereségrészesedést fizetünk.

A III. évben a tanulók 90%-os teljesítménybérben dolgoznak, a szakmunkásvizsga letétele után a kereseti lehetőség 10%-os szakmunkáspótlékkal 3000–4000 Ft-ig terjed.

Továbbtanulási lehetőséget biztosítunk az üzemi szakközépiskolánkban. Részletes tájékoztatónkat kérésedre postafordultával megküldjük.

A „továbbtanulási jelentkezési lapra" kérjük írd rá, hogy fonó, szövő, textilgépszerelő, vagy textilfestő és kikészítő szakmára jelentkezel a Kőbányai Textilművekhez.

A jelentkezési lapot kérjük, hogy a Kőbányai Textilművek személyzeti és oktatási osztályára – Budapest X., Gyömrői u. 90. – 1103 – címre küldd.

Várjuk jelentkezésedet!

VUK

13
KUKURIKU!
14 A KISRÓKA ÁLMÁBAN IS MEGHALLJA A TÁVOLI KIÁLTÁST. FELKAPJA A FEJÉT...
DE SZÉP HANGJA VAN ANNAK AZ IZÉNEK. MÉG SOSEM HALLOTTAM.
15
HA JÓ LESZEL, MAJD HOZOK NEKED OLYAN IZÉT, DE HANG NÉLKÜL. HA MEGFOGJA A RÓKA KURRUT, MERT EZ A NEVE, FENE TUDJA, ELVESZTI A HANGJÁT. DE MOST ALUDJUNK. ALUDJ TE IS, MERT MÁR FELNŐSZ ÉS A FELNŐTT RÓKA INKÁBB NAPPAL ALSZIK. HA FELÉBREDSZ IS, CSENDBEN LÉGY, MERT HA FELVERSZ, MEGHARAPLAK.
16 VUK ENGEDELMESEN A LÁBAIRA HAJTJA A FEJÉT. MIKOR ESTEFELÉ ÚJRA FELÉBRED, ALIG MER MOZDULNI, MERT EMLÉKSZIK A TILALOMRA. ELTŰNŐDIK. BŐRE ALATT VÉGIGFUT VALAMI HIDEGSÉG. A RÉGI OTTHON EMLÉKEI. KÖDÖSEN ÉS FÁJÓN. ÜRES SZÉL FÚJ EL MELLETTE, AMELYBŐL HIÁNYZIK INY MELEGE, KAG ERŐSSÉGE, TESTVÉREI JÁTÉKA.
A KÖLYÖK HOMÁLYOS ÉRZÉSEIBEN AZ ÁRVASÁG SZOMORÚSÁGA BUJKÁL.
17 VÉGRE KARAK IS FELNYITJA A SZEMÉT. JÓLELKŰEN MEGLÖKI VUKOT AZ ORRÁVAL.
GYERE. MAJD ELFELEJTED. ÉLNI KELL.
18 A DOMBTETŐN MEGÁLLNAK, ÉS ORRUKAT A GYENGE SZÉL ELÉ TARTJÁK. VUK EMLÉKEIBŐL EGYSZERIBEN KICSÚSZIK A BÁNAT.
VALAMI JÖN.
19 NYAU TŰNIK FEL, AKI OTTHAGYTA A FALUT, ÉS A SZABAD NÉPHEZ SZÁMÍTJA MAGÁT. CINT LESI, AKI A BOKOR ALATT LAKIK.
20 VUK KÍVÁNCSIAN FELTÓLJA A FEJÉT, HOGY TÖBBET LÁSSON, DE LE IS KAPJA MINDJÁRT...

FEKETE ISTVÁN REGÉNYÉBŐL

ÍRTA: CS. HORVÁTH TIBOR

RAJZOLTA: DARGAY ATTILA

TÖPRENGŐ

A rejtvények megfejtését postai levelezőlapon küldd be! Ha csak két rejtvényt tudsz megfejteni – és c már részt vehetsz a heti jutalomsorsoláson. Beküldési határidő: március 30. (Cím: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397)

A 9. SZÁM MEGFEJTÉSEI

A MEGMENTŐ: Sikerül kiszabaditani. – **KÖSD ÖSSZE:** A vasmacskától. – **NYITNIKÉK:** „... Tudom, mire gondol a néma föld." – **CSAK EGY:** A tető nélküli tubus. – **SZÁMOLJUNK!** $24 \times 13 = 312$. $11 \times 2 = 22$. $24 \times 11 = 264$. $13 \times 2 = 26$. A végösszeg: 290. – **MI EZ:** burgonyacsíra.

MI LEHET EZ? Ha ezeket a fotómozaikokat gondosan összeilleszted, megtudod, hogy mit ábrázol a kép.

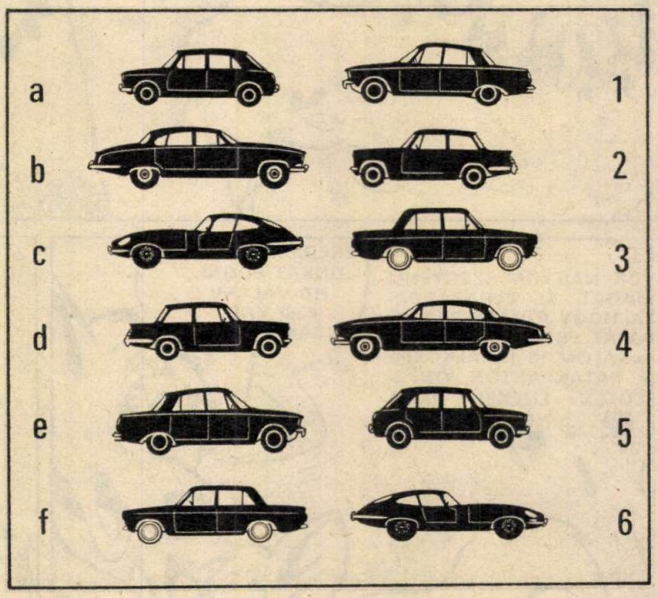

PARKÍROZÓ. Tizenkét gépkocsi várakozik a tulajdonosára? Nem! Csak az a hat, amelyik a betűkkel jelzett sorban áll. A számozottak ugyanis a tükörképeik. Ha jó megfigyelő vagy, azt is meg tudod mondani, hogy a tükörkép-párok közül melyik kétkét kocsi hasonlít mindenben a másikhoz?

BETŰREJTVÉNYEK

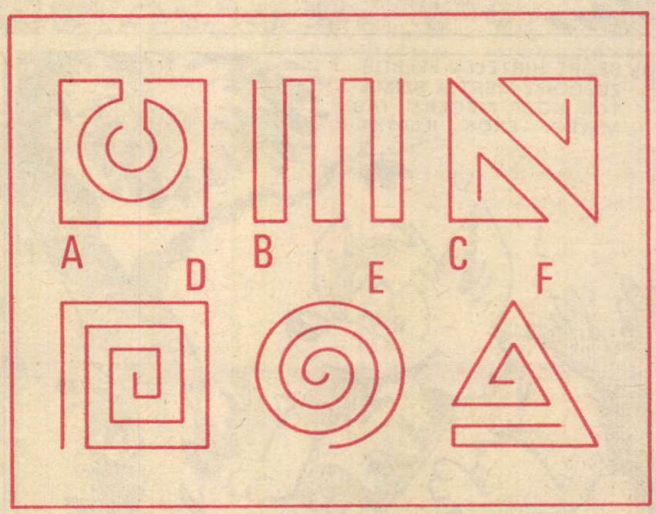

SZEMMÉRTÉKKEL. Bizony a vonalzó felhasználása nélkül kell a hat motívum vonalának a hosszúságát nagyság szerinti sorrendbe rakni.

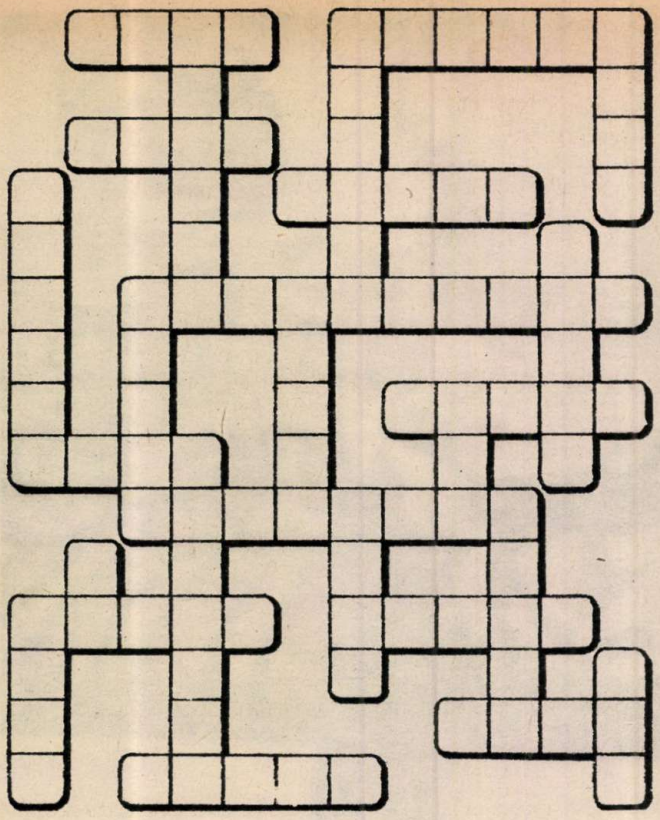

MINDENT A HELYÉRE! Az alábbi szavakat és szókapcsolatokat írd be a háló megfelelő sorába! A vízszintes és a függőleges sorokat összekötő négyzet betűje, s természetesen a betűk száma nyújt segítséget. Ha a megfelelő szavakkal teleírod a hálót, két szó megmarad: egy a vízszintesek és egy a függőlegesek közül. E két szó egy ismert fogalmat alkot. Ezt küldd be!

VÍZSZINTES: EKÉI, SAKK, FÖLÉ, LÁBA – SIMON, LÁSSA, ÁSÍTÓ, BÉKÁS, NÉMET – TANÁCS, BALLON – GYIMESSI – KARRITMIKA.

FÜGGŐLEGES: MI – RÉM, ÁSS – NEON, ERNŐ, SOHA – UKÁSZ, RÓLAM, GÉMEK (visszafelé), IGETŐ – FEKETE, BÉKÉSI, KABALA, HATALOM, SOMOGYI (visszafelé).

UGAROS MÓNIKA AKI .....

MI A FOGLALKOZÁSA? E név tizenkét betűjéből hármat (AKI) már elvettünk. A maradék betűkből (9) az illető foglalkozását állítsd össze.

NYERTESEK

A 6. szám rejtvényeinek megfejtéséért Kajlás tarisznyát kapnak: Bíró Attila, Budapest XIII.; Birkés Tünde, Bajót; Böröndy Tímea, Jákfa; Erdélyi Erika, Sátoraljaújhely; Göttche Kornélia, Miskolc; Horváth Tünde, Kaposvár; Juhász Zsolt, Tard; Kántor Ilona, Bajót; Lőrincz Edina, Ricse; Manczur Géza, Gerendás; Manulek Csilla, Nagybaracska; Mihály Zsuzsa, Csernely; Nagy Lajos, Balatonendréd; Papp Ildikó, Mád; Patvaros Erzsébet, Ózd; Pénzes Valéria, Szakoly; Petró Judit, Taktaharkány; Puskás Anna, Miskolc; Sándor Éva, Pamuk; Török Lajos, Nádudvar.

KÉRDŐJEL. Rajzunkon az ábrák bizonyos logikai sorrendben követik egymást. Mondd meg, hogy e logika alapján a nyolc megszámozott ábra közül melyik kerül a kérdőjel helyére?

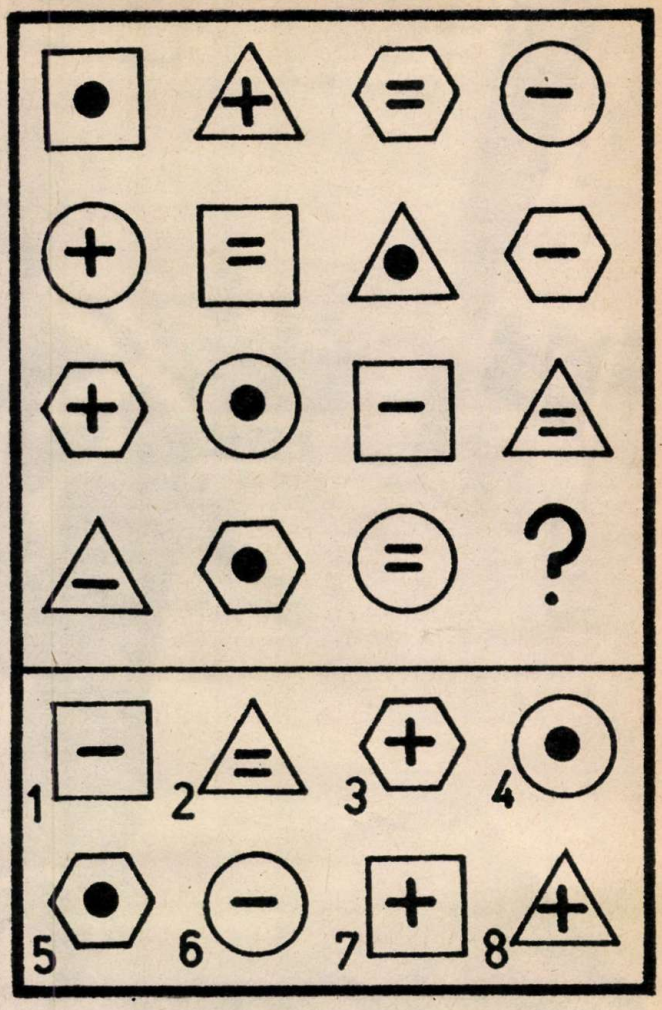

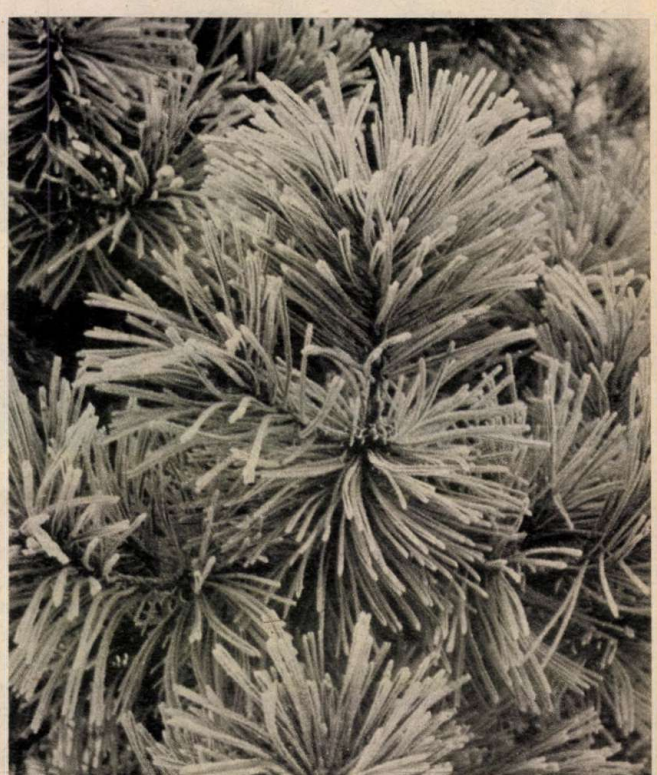

MIT ÁBRÁZOL A KÉP? 1. őserdei kaktusz, x. krizantém, 2. zuzmarás fenyő.

Harmadszor is

Az indiai nemzetközi gyermekrajz-pályázaton százötvenezer pályamű közül huszonnégyet tüntettek ki Nehru-aranydíjjal. A legjobb gyermekrajzok között a százhalombattai Dobák Anita műve is szerepelt.

A panelház második emeletén apró, szőke lány fogadott. A lakás, amelybe bevezetett, olyan volt, mint egy tarkabarka játékország. Batikolt vörös rózsák, vadvirágokat nyíló tányérok, filcmaszkok, könnyed vonalakkal rajzolt kéztanulmányok, tájakat idéző vízfestmények, vad színekkel ízzó tűzzománcok ékesítették a falakat.

A Nehru-aranydíj már a harmadik nemzetközi kitüntetése Dobák

Anitának. 1979-ben Bóbita alszik című munkájával Lengyelországban kapta meg a legjobbnak járó oklevelet, előtte pedig az NDK-ban nyert értékes díjat.

— Nagyon szeretek festeni — mondta Anita, majd hirtelen ötlettel leült a zongorához, és pár határozott akkordot játszott a Török-indulóból. — A zenét is szeretem! — nevetett a billentyűk fölött.

— És a matematikát is! — szólt közbe anyukája. — Anita jó tanuló, és nagyszerű kézügyessége van. Ezt már egészen kicsi korában fölfedeztem, s igazán nagy élmény volt bevezetni őt a színek világába. Ugyanis rajztanár vagyok.

Dobák anyuka még biztosan sok mindent mondott volna, ha Anita át nem veszi a szót:

— Anyutól és Radóczki tanár nénitől, az iskolai rajzszakkör vezetőjétől csak a festés technikájára vonatkozó tanácsokat fogadtam el, egyébként az a véleményem, hogy az ember ragaszkodjon saját elképzeléseihez — jelentette ki, és maga elé emelt egy nagy, színes vásznat, hogy bizonyítson.

— Tessék nézni, ennek a munkának az a címe, hogy Kőmíves Kelemen. A hatalmas Kőmívesné elé odatettem az icipici fiát. Akkora, mint egy babszemjankó. Anyu egészen megrökönyödött, hogy nem arányos. Miért is lenne az?!

Anita rám nézett; talán én megértem a látomás jelentőségét. Bólintottam, és megkérdeztem: hogyan képzeli el egy Nehru-díjas lány a jövőjét?

— Nem akarok feltétlenül művész lenni, de mindenképpen valami olyan munkát szeretnék, aminek köze van az ecsethez és a ceruzához — válaszolt Anita. — Azt szeretném, ha ez az egész egy életre szóló, szép játék maradna. Játék, amit én azért nagyon komolyan vennék.

Magyar Katalin

Fotó: Szalay Béla

A magyaros motívumok Indiában is megnyerték a zsüri tetszését

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Főszerkesztő:
SOMOS ÁGNES

Főszerkesztő-helyettes:
FÜLEKI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat

Felelős kiadó:
DR. PETRUS GYÖRGY
igazgató

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397

Telefon: 321-987
321-988
321-989

Postafiók:
Bp. 62. Pf. 508. 1397

Kiadóhivatal:
Budapest, Révay u. 16. 1965
Telefon: 116-660

A beküldött kéziratokat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivataloknál, a kézbesítőknél és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI Budapest, József nádor tér 1. 1900) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.

Előfizetési díj:
Egész évre 139,50 Ft
I. félévre 77,50 Ft
II. félévre 62 Ft

81.0681 Athenaeum Nyomda Kozma utcai üzeme, Budapest
Rotációs mélynyomás

Felelős vezető:
Soproni Béla
vezérigazgató

HU ISSN 0030-9583

INDEX: 25 695

Olvasószerkesztő:
SZIGETI PIROSKA

Művészeti szerkesztő:
CZIFFERSZKY BÉLA
FORRAI JÁNOS

Az apacsok kapitánya 11

AZ ŐSFŐNÖK VAGONJA

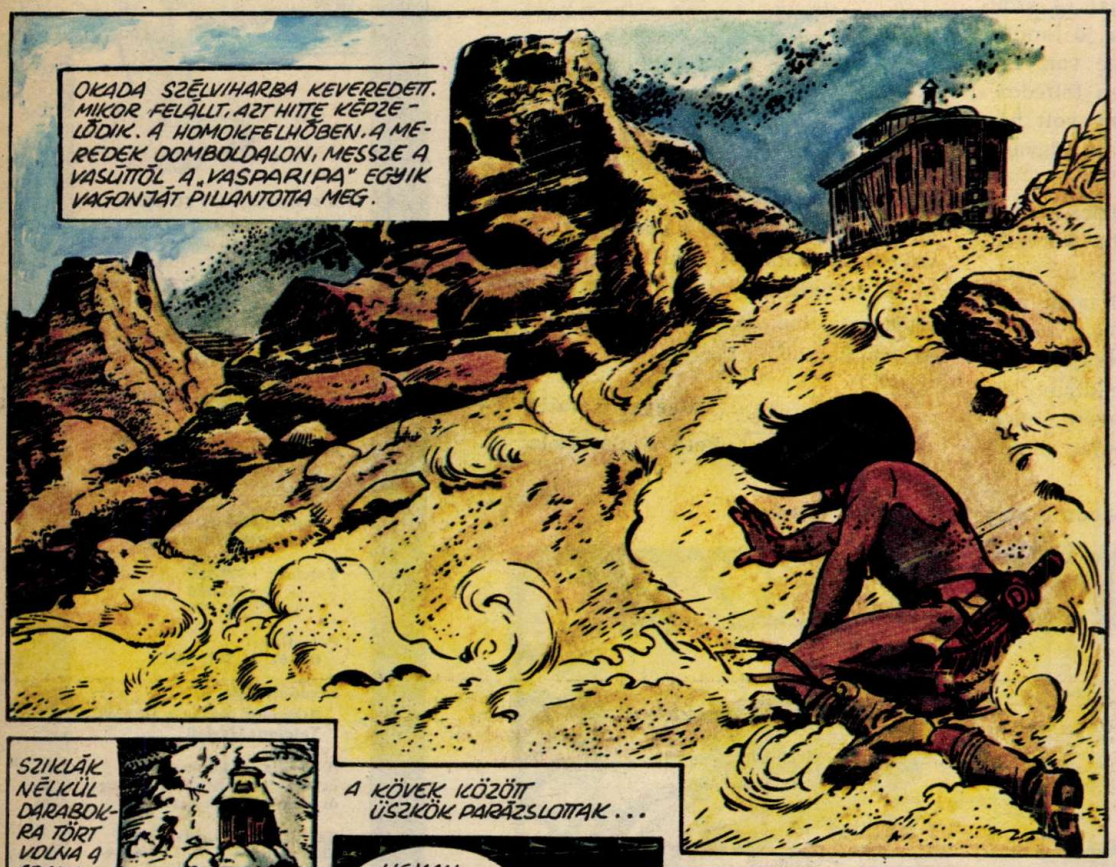

A VAGONT ÓRIÁSI SZIKLATÖMBÖK AKADÁLYOZTÁK MEG A LECSÚSZÁSTÓL...

A KÖVEK KÖZÖTT ÜSZKÖK PARÁZSLOTTAK...

COPYRIGHT BY EDITION VAILLANT

(FOLYT. KÖV.)

FOTÓ: SZALAY BÉLA

81/12
XXXVI. ÉVF. ● 1981. MÁRC. 26. ● ÁRA: 4 Ft.

PAJTÁS

Volt, nincs nyugszik

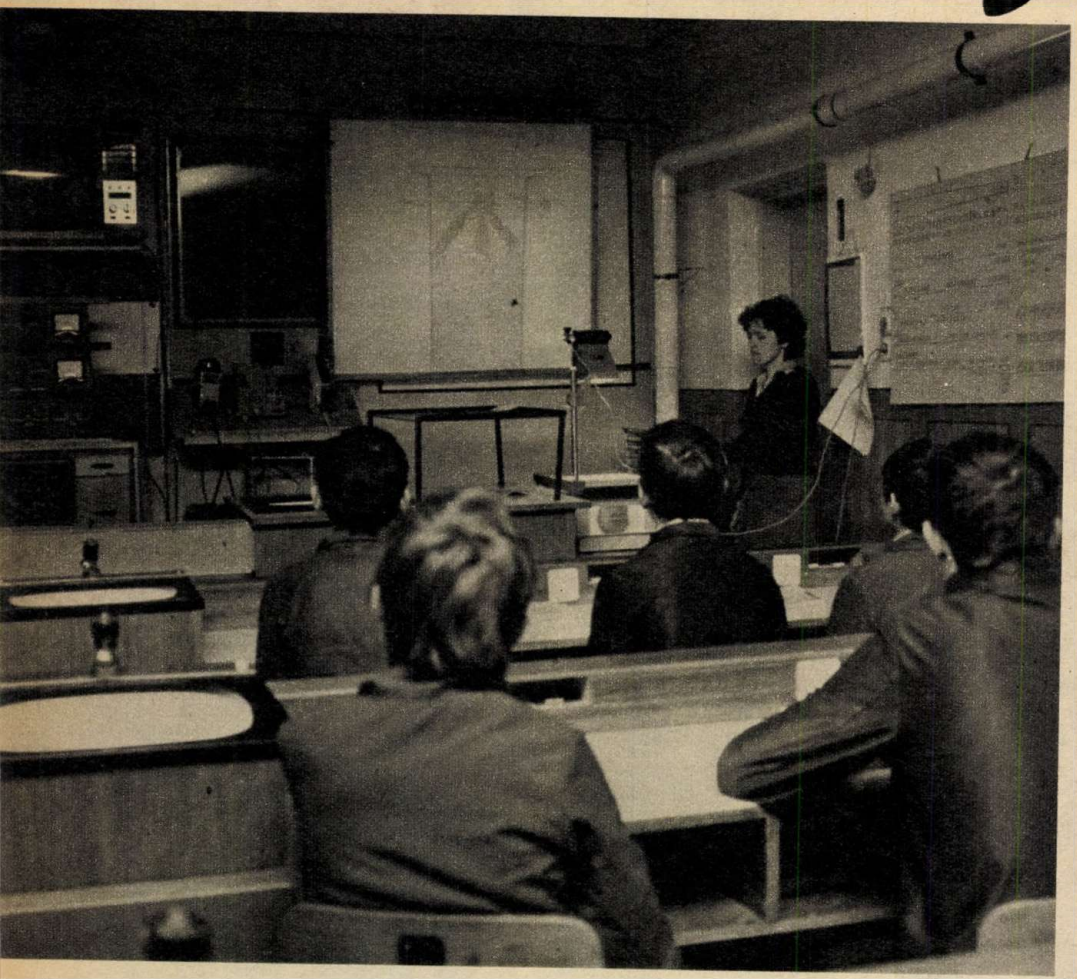

A vaszari általános iskola egyik szaktantermének leltára: Elektrovaria, Polylux írásvetítő, Strassfurt tévé, Aspektár, Mikroszkóp SNS 900, Aspectomat J 24 B, Vega universal diavetítő gép

Jó lenne, ha tudnám, mi mire való. A tévét, mikroszkópot és a vetítőket még csak értem, de hogy az „aspektár"-ban mit tárolnak (ha ugyan tárolnak egyáltalán), arról fogalmam sincs.

Pedig én készültem! Tudtam, hogy Vaszar messze földön híres iskolájában az oktatás legmodernebb eszközeivel találkozom, ám ennyivel...?! És ennyifélével? Csodálkozásomra a gyerekek mosolya a válasz, mely mosolyt hamarosan harsány kacaj váltja fel. Ugyanis, míg a leltárt írom, hirtelen berregést hallok, s nagy megrökönyödésemre az orrom előtt automatikusan összehúzódik a sötétítőfüggöny.

Nem történik semmi különös, csak a kémiaóra kezdődik. (Húsz évvel ezelőtti emlékek jutnak az eszembe. A fővárosban jártam iskolába. Felszereléséről annyit, hogy a kémiaórán volt két kémcső, és ha lehetett kapni, belevaló vegyszer is. Ha nem, hát tanárunk a táblára rajzolta a molekulák egyesülését, értse, aki érti. Bevallom, azóta sem értem...)

Iskola, mint 2000-ben

Vaszar csodaszép falu Veszprém megyében, gazdag termelőszövetkezettel, s a történelmi múltú Pápa városával a „háta mögött". És mintha a kalendárium nem is 1981-et, hanem 2000-et írna. A vaszari iskola ezt elsősorban igazgatójának, a pedagógusoknak, a szülőknek, a gyerekeknek és néhány üzemnek köszönheti.

— Éppen húsz éve, mikor vidéken még alig volt tornaterem, a mi gyerekeink már ismerték a bordásfalat, a zsámolyt és a gerendát — mondja Exner István igazgató. — Akkor is a szülők segítettek. Pénzt soha, senkitől nem kérünk, de a társadalmi munkát szívesen fogadjuk. Minden nyáron közösen kifestjük az iskolát, és a megtakarított húsz-harmincezer forintból újabb felszerelést veszünk.
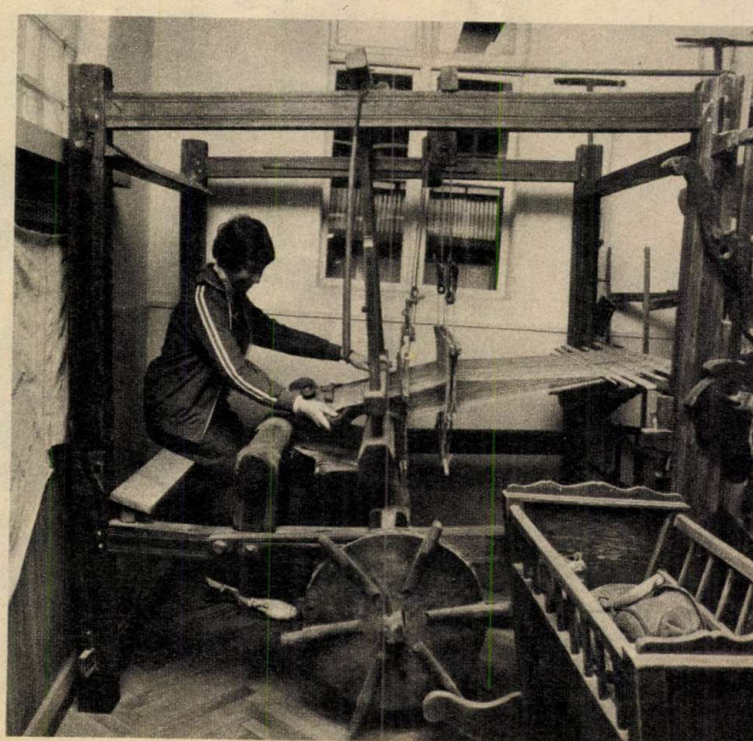
Exner István Comeniust, a háromszáz évvel ezelőtt élt kiváló pedagógust idé-